

העותרת:

ישראל חופשית, ע"ר 580512184

שדרות שאול המלך 39, תל אביב יפו
על-ידי ב"כ עוה"ד חגי קלעי ו/או עדיה שיינוולד
קלעי, רוזן ושות' משרד עורכי דין
מרחוב מזא"ה 22 תל אביב-יפו
טלפון: 03-9070770, פקס: 03-9070771
דוא"ל: office@kalai-rosen.com

(להלן: "העותרת")

נגד

המשיבים:

1. **משרד הבריאות**

2. **שר הבריאות**

על-ידי פרקליטות המדינה,
מחלקת הבג"צים, משרד המשפטים
רחוב צלאח א-דין 29, ירושלים 91181
טלפון: 02-6466588, פקס: 02-6467011

3. **לניאדו מרכז רפואי צאנו**

דברי חיים 16, קריית צאנו נתניה ישראל 4244916
טל' 09-860-9263; פקס 332-900-6330
nadav@laniado.org.il

(להלן: "המשיבים")

עתירה למתן צו על תנאי ובקשה לדיון דחוף

בית המשפט הנכבד מתבקש להוציא מלפניו **צו על-תנאי** המופנה אל המשיבים והמורה להם להתייצב וליתן טעם:

1. מדוע לא יקבע כי על המשיבים 1-2 להנחות את כלל בתי החולים, בהתאם להוראות סעיף 9א לחוק זכויות החולה, כי סמכותם לקבוע מדיניות בדבר הכנסת חמץ לבית החולים מוגבלת ואינה כוללת סמכות לבצע חיפוש בחפצי באי בית החולים, סמכות ליטול מיטלטלין של הבאים בשערי בית החולים או סמכות למנוע כניסה של אדם לבית החולים בשל חשד כי הוא נושא חמץ.
2. מדוע לא יקבע כי על המשיבים 1-2 להורות לאלתר למשיב 3 לחדול מביצוע חיפוש בחפצי באי בית החולים, לחדול מנטילת מיטלטלין של הבאים בשערי בית החולים ולחדול ממניעת כניסה של אדם לבית החולים בשל חשד כי הוא נושא חמץ.
3. מדוע לא יקבע כי החלטת המשיב 3 לעשות שימוש באמצעים כופים לאכיפת הוראות מנהל בית החולים בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים.
ובכלל זאת יקבע כי:

- א. המשיב 3 אינו מוסמך לבצע חיפוש בחפצים של הבאים בשערי בית החולים (לרבות עובדים, מטופלים ומבקרים), במישרין או בעקיפין, לרבות באמצעות עובדי בית החולים או עובדי אבטחה ;
- ב. המשיב 3 אינו מוסמך ליטול מהבאים בשערי בית החולים חפצים פרטיים שלהם ;
- ג. המשיב 3 אינו מוסמך למנוע מהבאים בשערי בית החולים כניסה לבית החולים בשל נשיאת מזון בתקופת הפסח, או בשל חשד לנשיאת חמץ.
4. מדוע לא יקבע כי החלטת המשיב 3 לקבוע מדיניות המגבילה הכנסת מזון בכלל לבית החולים בטלה.
5. מדוע לא יקבע כי המשיבים הפרו את הצו המוחלט שניתן בג"ץ 1550/18 **עמותת הפורום החילוני נ' שר הבריאות** (30.04.2020).
6. כל צו אחר שבית המשפט ימצא לנכון וצודק
-

בקשה לקיום דיון דחוף בעתירה

1. במסגרת פסק דינו בבג"ץ 1550/18 עמותת הפורום החילוני נ' שר הבריאות (30.04.2020) (להלן: "בג"צ הפורום החילוני") נתן בית המשפט העליון פסק הדין האוסר על בתי חולים בישראל לערוך חיפושים בכלים של הבאים בשערי בית החולים, והורה למשיבים לפעול להסדרת הסוגיה.
2. באופן קונקרטי, ניתן צו מוחלט שעל פיו:

"עוד אציע לחבריי כי יינתן צו מוחלט המורה למאבטחים בבתי החולים להימנע מנקיטת צעדים כלשהם לאכיפת נושא הכשרות בפסח, לרבות בדרך של הערות לבאי בתי החולים בנושאי מזון וכשרותו. צו זה ייכנס לתוקפו בתחולה מיידי" (פסקה 78 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה פולגמן).
3. בהתאמה, משרד הבריאות הורה לבתי החולים לפעול בהתאם לפסק הדין, ואסר על חיפוש בחפצי הבאים לבית החולים לאיתור חמץ, החרמת חמץ או מניעת כניסה של באי בית החולים בשל חשש שהם נושאים עימם את החמץ.
4. פסק דין זה עודו בתוקף. גם כיום אסור למאבטחים לנקוט צעדי אכיפה. גם כיום אסור למאבטחים (שאינם עובדי בית החולים) להעיר הערות.
5. כפי שיתואר להלן – אין ספק שהמשיבים כולם מפרים כיום את פסק הדין.
6. בהמשך לאמור, לאחר שניתן פסק הדין בעניין הפורום החילוני, ביום 28.3.2023, תוקן תיקון מס' 13 לחוק זכויות החולה (הסדרים לעניין מזון בבית חולים בחג הפסח), התשפ"ג–2023.
7. תיקון זה לא שינה את פסק הדין, למעט בסוגיה אחת ספציפית – הוא הסמיך את מנהלי בית החולים לקבוע מדיניות בדבר הכנסת חמץ לבית החולים; והוא הסמיך את מנהלי בית החולים לידע את הבאים בשערי בית החולים בדבר המדיניות.
8. התיקון לחוק לא שינה מהדין שנהג קודם לו, ומפסיקת בית המשפט הנכבד. הוא לא התיר עריכת חיפושים בכלים של באי בית החולים, הוא לא התיר נטילת מטלטלין, והוא לא התיר מניעת כניסה לבית החולים.
9. משכך – הצו המוחלט שנתן בית המשפט כאן עודו בתוקף.
10. חרף זאת, בתאריך 2.4.2023 בית החולים לניאדו החל לנקוט בפרקטיקה אסורה על פי דין, במסגרתה הוקמה בכניסה לבית החולים עמדה בה אנשי אבטחה, או למצער אנשים הנחזים להיראות כמאבטחים, עורכים חיפוש בכלי הבאים והיוצאים ומונעים מכל מי שמגיע למתחם בית החולים להיכנס עם מזון. המטופלים, מבקרים ועובדים נדרשים להפקיד את המזון בכניסה ומקבלים מספר כדי שיוכלו לאסוף את המזון בצאתם מבית החולים, מטופלים, עובדים מבקרים ומבקרות המבקשים לאכול את המזון שהביאו עימם נאלצים לאכול מחוץ לבית החולים באוהל.
11. משרד הבריאות לא נקט ולא נוקט שום פעולה למול הפרה ברורה, גלויה ובוטה זו של החוק, פסק הדין המחייב, והנחיות משרד הבריאות עצמו (ככל שהן עודן בתוקף). אין זו אלא עצימת עיניים, ביודעין, של משרד הבריאות והעומד בראשו.

12. על מנת להבטיח כי ככל שתתקבל העתירה הסעד בה יהיה אפקטיבי, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבוע את העתירה לדיון דחוף, כבר מחר ככל הניתן, ולהורות כי המשיבים יגישו את התשובות לעתירה עד לשעתיים לפני הדיון בה.

13. לחילופין, מבוקשים הצווים הארעיים וצווי הביניים, כמפורט בבקשה הנפרדת בעניין זה.

א. פתח דבר ועיקרו

1. הכלל, במדינת ישראל (בדומה לכל מדינה חופשית) הוא כי לכל איש ואישה זכות לאוטונומיה, וכי הוא, או היא, רשאים לעשות במרחב הציבורי כברצונם, ובלבד שאינם גורמים לנזק לאחרים. צידו השני של המטבע – אין לאף אדם זכות לדרוש מאחר להימנע משימוש במרחב הציבורי מטעמי נוחות, אמונה או אידיאולוגיה.
2. כלל זה נכון לגבי לבוש במרחב הציבורי, צריכת מזון, דיבור, התנהגות, הפגנה והתקהלות ועוד אין ספור פעילויות שמבוצעות במרחב הציבורי, ואשר אפשר שאינן נוחות למאן דהו.
3. הגבלת האוטונומיה של הפרט, ופגיעה בזכויותיו החוקתיות לחירות ולכבוד, אפשרית רק בהתקיים תנאי פסקת ההגבלה הקבועה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. בהתאם לחוק היסוד, ולעקרון חוקיות המינהל כאשר פעולותיה של הרשות עלולות להביא לפגיעה בזכויות יסוד של הפרט, על הרשות להצביע על הסמכה ברורה, מפורטת ומפורשת לפעולותיה.
4. אין מחלוקת, וזהו הדין וההלכה הפסוקה, היא כי בית חולים הוא מוסד דו-מהותי, המשמש כמרחב ציבורי, וחלות עליו חובות מכח כללי המשפט המנהלי.
5. על רקע זה, נקבע בהלכה הפסוקה כי אין בית חולים מוסמך להגביל הכנסת חמץ בתקופת הפסח, כל זמן שאין הסדר חקיקתי המסמיכו לכך.
6. כך, בג"ץ 1550/18 עמותת הפורום החילוני נ' שר הבריאות (30.04.2020) (להלן: "בג"צ הפורום החילוני")¹ נתן בית המשפט הנכבד פסק דין, המורה למשיבים 1-2, וכן למשיב 3 (וליתר בתי החולים) להימנע מהגבלת הכנסת חמץ לבית החולים. פסק דין זה הושהה לתקופה של 10 חודשים על מנת לאפשר הסדרה חקיקתית.
7. הצו המוחלט של בית המשפט הנכבד כאן – עודו בתוקף, בסייג אחד (שמיד ידון), והמשיבים מפרים את פסק הדין.
8. ואכן, בשים לב לפסק דינו של בית משפט נכבד זה, נחקק תיקון מס' 13 לחוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996, אשר התקבל לפני ימים ספורים. התיקון כולל שני הוראות מסמיכות - מנהל בית החולים הוסמך לקבוע הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ (ס' 9א(א) לחוק), ומנהל בית החולים הוסמך וחויב לפרסם את המדיניות באתר האינטרנט של המוסד וכן "ליידע" את הבאים בשערי בית החולים בנוגע להוראות (ס' 9א(ב) לחוק). הא, ותו לא.
9. התיקון לחוק לא הסמיך את בית החולים, במישרין או בעקיפין, לערוך חיפוש בחפציו של אדם.
10. אלא שהתנהלות המשיבים כולם – נותרה כפי שהייתה קודם למתן פסק הדין בעניין הפורום החילוני – בית החולים מתעלם מהוראות החוק ופועל בניגוד להן, ומשרד הבריאות עוצם עיניו למול ההפרה הגלויה, ההתרסותית והברורה של החוק.
11. כך, וימים ספורים לאחר שמהחוק אמר את דברו, בחר בית חולים לניאדו לפעול באופן ברור בניגוד לחוק. מאן דהו בבית החולים הנחה אנשי ביטחון ואבטחה, או למצער עובדים בבית החולים, לבצע חיפוש ובדיקה בחפציהם הפרטיים של הבאים בשערי בית החולים, להחרים מזון ולחייב את המעוניינים

¹ יוער כי בקשה לדיון נוסף בעניין פסק הדין נדחתה ר' דנג"ץ 3905/20 הרבנות הראשית לישראל נ' עמותת הפורום החילוני (10.01.2021)

להיכנס לבית החולים **להפקיד את מטלטליהם** (ונדגיש – כל המטלטלין) בכניסה למתחם או לאכול באוהל שקוף ומבודד בכניסה למתחם **ולמנוע את כניסתם** של מי שמסרבים למדיניות פוגענית זו.

12. מדיניות זו של המשיב 3 נקבעה כל כולה ללא סמכות ובניגוד ברור לחוק, לשונו, כמו גם תכליתו הסובייקטיבית והאובייקטיבית. מטעם זה, ממילא אין מקום לבחון את השלבים הבאים בהליך המנהלי. אלא שבנוסף, מדובר במדיניות שלא פורסמה באתר בית החולים, שפוגעת פגיעה קשה בחירויות יסוד, ואשר נקבעה כל כולה ללא הליך מנהלי תקין והיא בלתי מידתית בצורה קיצונית.

13. והנה – הגם שיש במדינת ישראל מספר מוגבל של בתי חולים, ומשרד הבריאות יודע היטב כי ישנו חשש ממשי להפרת הוראות החוק על ידי בית החולים, **משרד הבריאות עוצם את עיניו למול הפרה בוטה של החוק.**

14. העדר הסמכות והעדר החוקיות של בית החולים לפעול כפי שהוא פועל ברור מעצם לשונו של סעיף 9א לחוק זכויות החולה. אלא שעוצמת החריגה מסמכות במקרה הנוכחי משמעותית במיוחד בשים לך לכך **שהתנהלות בית החולים פוגעת במישרין בזכויות חוקתיות מפורשות.**

15. נזכיר, כי האיסור על ביצוע חיפוש בכליו של אדם קבוע במישרין בהוראת סעיף 7(ג) לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, שעל פיו:

”אין עורכים חיפוש ברשות היחיד של אדם, על גופו, בגופו או **בכליו**.”

16. בפועל, סמכות החיפוש כללית מוקנית כיום בדין לשוטרים בלבד, ורק על רקע חשד לביצוע עבירה פלילית, וראו סעיף 29 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח משולב] תשכ”ט-1969. סמכות חיפוש בחפצים מוקנית גם לחיילים ומאבטחים, ובלבד שהיא ”לשם שמירה על ביטחון הציבור” (ס’ 3 לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, תשס”ה-2005 (להלן: **חוק השמירה על בטחון הציבור**)).

17. בהעדר כל עוגן (מפורש או אפילו משתמע) בסעיף 9א לחוק זכויות החולה להסמכת בית החולים לערוך חיפוש בכליו של אדם – אין בית החולים מוסמך לבצע חיפושים.

18. בדומה, אף נטילת קניינו של אדם (ומזון שהוא נושא עימו ודאי בא בגדרי קניין) מחייבת הסמכה מפורשת בחוק, משהזכות לקניין קבועה במישרין בסעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, על פיו:

”אין פוגעים בקנינו של אדם.”

19. ולמותר לציין, כי הרשויות המוסמכות לתפוס חפצים אישיים במדינת ישראל, דוגמת המשטרה ושירות בתי הסוהר, כפופים להסדרה מפורטת בחקיקה הראשית של דרכי התפיסה, אופן ההשגה בפני ערכאה שיפוטית על התפיסה, תיעוד התפיסה וכיו”ב. סמכות התפיסה של מאבטחים, בהתאם לסעיף 4 לחוק השמירה על בטחון הציבור, מוגבלת כך: **”לתפוס חפץ העלול לפגוע בביטחון הציבור, שהתגלה אגב החיפוש; חפץ שנתפס לפי פסקה זו יימסר בהקדם האפשרי למשטרת ישראל ויחולו עליו הוראות הפרק הרביעי של פקודת החיפוש, בשינויים המחויבים”** (וראו גם פרק רביעי ”תפיסת חפצים” לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח משולב] תשכ”ט-1969).

20. בהעדר כל עוגן (מפורש או אפילו משתמע) בסעיף 9א לחוק זכויות החולה להסמכת בית החולים ליטול את קניינו של אדם – אין בית החולים מוסמך ליטול קניין, לקחת אותו לאחזקתו, ולהפוך לשומר ונאמן לו.

21. והדברים נכונים גם מקל וחומר בקשר לעיכוב ומניעת כניסה. חירותו של הפרט, לנוע במרחב הציבורי כפי רצונו. זכות זו מעוגנת במישרין בסעיף 5 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו:

”אין נוטלים ואין מגבילים את חירותו של אדם במאסר, במעצר, בהסגרה או בכל דרך

אחרת”

22. בהעדר כל עוגן (מפורש או אפילו משתמע) בסעיף 9א לחוק זכויות החולה להסמכת בית החולים להגביל את חירותו של אדם הבא בשערי בית החולים להיכנס בשעריו – אין בית החולים מוסמך למנוע כניסה מהמעוניינים בכך, בשל אחזקת חמץ. אף בהקשר זה, סעיף 5 לחוק השמירה על בטחון הציבור – מגביל את סמכות מניעת הכניסה רק לנסיבות של הגנה על בטחון הציבור.

23. **במילים פשוטות – הסמכות לקבוע הוראות אינה כוללת סמכות למנוע כניסה, סמכויות חיפוש או סמכויות לעשות שימוש בכוח כדי להגביל או לאסור הכנסת חמץ לבית החולים ובוודאי שאין כל סמכות להחרים ולתפוס אותו.**

24. **כל פעולה מעין זו על ידי בעלי תפקידים מטעם בית החולים מהווה אפוא חריגה מסמכות. עצימת העיניים של משרד הבריאות למול התנהלות זו, ודאי על רקע ההיסטוריה החקיקתית, ומצגי חברי הכנסת זה מקרוב – בלתי מתקבלת על הדעת.**

ב. הצדדים

25. **העותרת** הינה עמותה רשומה, תנועה אזרחית, לא מפלגתית הפועלת להבטחת חופש במרחב הציבורי ולכינון חברה חופשית, פלורליסטית ודמוקרטית ברוח הציונות ומגילת העצמאות. לעותרת פנו בני זוג שהגיעו לבית החולים במסגרת פיקוח על היריון בסיכון, ביום 2.4.2023. במעמד זה, נערך חיפוש בחפציהם הפרטיים לצורך איתור מזון והמטופלת נאלצה להפקיד את המזון שהגיעה עימו במתחם בכניסה לבית החולים.

26. למותר לציין, בהקשר זה, כי למטופלים המצויים ברגעים אלו ממש בידי בית החולים יש קושי רב, הן בשל מצבם הבריאותי, והן בשל תלותם בבית החולים, להגיש הליך באופן אישי. אלא שמדובר באלפים רבים של מטופלים ומבקרים, הניזוקים מהתנהלות המשיבים.

27. **המשיב 1** הוא המשרד הממשלתי המשמש כמאסדר של מערכת הבריאות, לרבות פיקוח וביקורת על המשיב 3.

28. **המשיב 2**, שר הבריאות, הוא השר הממונה על יישום חוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996 (סעיף 31 לחוק זכויות החולה).

29. **המשיב 3** לניאדו הוא בית חולים ציבורי-כללי שהוקם בשנת 1976 בקרית צאנז בנתניה על ידי האדמו"ר מצאנז-קלויזנבורג זצ"ל. מבחינה תאגידית, בית החולים מאוגד כמוסד ללא כוונת רווח בבעלות עמותה חרדית. יחד עם זאת, רוב רובו של תקציב בית החולים הוא מכספי ציבור – הן בדמות תשלומים המתקבלים מקופות החולים (טופס 17), וכן, החל משנת 2016, בדמות מענקים ישירים מטעם המדינה. תמיכה זו נעשית בהתאם להסכם הבראה ולפי מבחני תמיכה מיוחדים שנקבעו לבתי חולים ציבוריים כלליים המצויים במצוקה, והיא ניתנת בנוסף לתמיכת משרד הבריאות בפעילות השוטפת בבתי החולים.

30. בית החולים מעניק שירותים כלליים על פי רישיון משרד הבריאות, בהתאם להוראת פקודת בריאות העם, 1940, והתמהיל של הבאים בשעריו הוא התמהיל הכללי של האוכלוסיה (וראו לתיאור מצבו הכלכלי של בית החולים, רע"א 9128/17 **מרכז רפואי צאנו בית חולים לניאדו נ' פלונית** פסקה 4 (18.7.2022)).

31. המשיבים כולם היו משיבים בבג"ץ **הפורום החילוני** באותו הליך נדונה בדיון אותה מדיניות שעומדת במוקד ההליך כאן – במסגרתה פוגעים בתי החולים פגיעה קשה ולא חוקית בזכויות המטופלים, העובדים והמבקרים, ומשרד הבריאות מכשיר את ההתנהלות הלא חוקית בעצימת עין.

32. נזכיר, ונדון בדברים בהרחבה בהמשך, כי באותו הליך ניתן צו מוחלט כנגד המשיבים 1-2 וכנגד המשיב 3 (ויתר בתי החולים).

33. בהמשך לאמור, נציין כי אפילו לו לא היה מדובר בהמשך הישיר של בג"ץ **הפורום החילוני**; ואפילו לו לא הייתה אחריות ישירה למשרד הבריאות להנחות את בתי החולים ולמנוע את הפרת החוק, בהתאם **הדי** הסמכות העניינית לדון בעתירה היא לבית המשפט הנכבד כאן. זאת, בשים לב לכך שבית החולים הוא גוף דו-מהותי, ובשים לב לכך שהסמכויות הנדונות במסגרת ההליך כאן הן סמכויות אותן מפעיל בית החולים בכובעו המנהלי, ולא בכובעו הפרטי (ראו: בג"ץ 4289/00 **הדי נ' ראש ממשלת ישראל** (10.12.2009)), פסקאות 33-37 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה; יצחק זמיר **הסמכות המינהלית כרך א – המינהל הציבורי** 493, 525 (מהדורה מורחבת, 2010)).

ג. העובדות הדרושות להליך

34. לא יכולה להיות מחלוקת במקרה הנוכחי כי המשיבים – ממשיכים כפי שנהגו בעבר. בית החולים מפר בודיעין את הוראות הדין, ומשרד הבריאות עוצם את עיניו למול ההפרה.

35. בטרם נעבור לכך, נסקור תחילה את ההתפתחות המשפטית והחקיקתית שהובילה אותנו עד לנקודה הנוכחית.

ג.1. תיקון 13 לחוק זכויות החולה

36. הגבלת זכותו של אדם להשתמש במרחב הציבורי, מפאת אמונתו של אדם אחר המבקש להשליט את תפיסתו האמונית על המרחב הציבורי, היא פגיעה משמעותית במיוחד בחירויות הפרט, ובהתאמה – מחייבת הסמכה ספציפית בחקיקה.

37. במועד לא ידוע, החלו בתי חולים לאסור הכנסת חמץ בחג הפסח, מיהודים ומלא יהודים, דתיים וחילונים. עוד החלו בתי החולים לבצע פעולות חיפוש בחפציהם של באי בית החולים, נטילה של מוצרי מזון מאחר שנחשדו בהיותם חמץ, ומניעת כניסה ממי שהחזיק במוצרים שנחשדו להיות חמץ.

38. סוגיה זו הגיעה לפתחו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ **הפורום החילוני**.

39. בפסק הדין, נקבע כי כל הסמכה למניעת הכנסת חמץ לא התקיימה בכל הנוגע לבתי חולים (שהם מרחבים ציבוריים). נקבע כי איסור גורף על הכנסת מזון לבתי חולים בפסח פוגעים בחופש הבחירה, בחופש הפעולה ובחופש מדת הנתונים לציבור המטופלים, המבקרים והעובדים אשר אינם מקפידים על מצוות ההלכה היהודית, ולכן נדרשת לפגיעה מעין זו הסמכה מפורשת בחוק. בהעדר הסמכה כזו, נקבע כי הן מדיניות איסור הכנסת החמץ, והן אכיפתה, נעשו בחוסר סמכות ודי בכך כדי להביא לבטלותן.

40. כמו כן, נקבע כי אכיפת האיסור באמצעות מאבטחים חורגת מהסמכות שניתנה להם, לשמירה על ביטחון הציבור מכוח חוק סמכויות שמירה על בטחון הציבור, התשס"ה-2005. נקבע כי בין המאבטח למבקר יש פערי כוחות ומידע ולכן אין מקום שאלו יפנו אל באי בית החולים בכל הערה, הנחיה או הסבת תשומת לב בנוגע להכנסת מזון לבית החולים במהלך חג הפסח (כב' השופט פוגלמן, פסקה 74).
41. בעקבות בג"ץ **הפורום החילוני**, חוקק תיקון מס' 13 לחוק זכויות החולה שעניינו הסדרים לעניין מזון בבית החולים בפסח.
42. ההסדר, שיתואר מיד, הוא הסדר הקובע הסמכה צרה למנהלי בית החולים. הוא משקף את האיזון שהכנסת סברה כאיזון נאות בין חירות הפרט מחיפוש, זכותו לקניין, זכותו לחופש מדת ולאוטונומיה, וזכותו לחופש תנועה, לבין האינטרס הציבורי הנטען בדבר אכיפת כשרות לפסח על כלל הציבור שמצוי במרחב של בית החולים. זאת, לטובת מטופלים דתיים הסבורים כי בחירתו של אדם שלא לשמור כשרות בפסח, פוגעת ביכולתם לצרוך את שירותי בית החולים.
43. יצוין, במאמר מוסגר, כי העותרת אינה מסכימה כי קיים אינטרס ציבורי המצדיק פגיעה בחופש מדת של אדם, רק בשל תחושת אי הנעימות והנוחות שאדם אחר טוען לה בשל היותו של אדם חילוני או בחירתו של אדם לא לשמור כשרות. יחד עם זאת, הן בשים לב לסד הזמנים הדוחף, והן בשים לב לשונות הנורמטיבית בין דיון בחוקתיות של חוק לדיון בפרשנות חוק, העתירה הנוכחית אינה עוסקת בשאלה האם סעיף 9א לחוק זכויות החולה חוקתי אם לאו. יחד עם זאת, למען הסדר הטוב, יצוין כי העותרת אינה סבורה כי ההסדר שקבוע בסעיף 9א לחוק חוקתי, ואין בעתירה הנוכחית, נגד הסטייה אפילו מההסדר הפוגעני כשלעצמו שקבוע בהוראות החוק, משום אשרור מטעמה לחוקתיותו של ההסדר עצמו.
44. מכאן לגופו של ההסדר.
45. מטרתו של חוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996 "לקבוע את זכויות האדם המבקש טיפול רפואי או המקבל טיפול רפואי ולהגן על כבודו ועל פרטיותו" (סעיף 1, מטרת החוק).
46. במסגרת הוראות חוק זכויות החולה שעוסקות בקבלת מבקרים, נקבע סעיף 9א(א) אשר מקנה למנהל בית החולים סמכות רשות לקבוע הוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים, כולו או חלקו, הנדרשות לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים, הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ. עוד נקבע בסעיף כי הוראות כאמור ייקבעו לאחר שמנהל בית החולים שקל חלופות אחרות ובהתחשב בזכויות המטופלים ובצורכיהם, ובכלל זה צורכיהם הרפואיים, ורשאי הוא להתחשב בין היתר בצורכי המלווים והעובדים.
47. סעיף 9א(ב) משלים את הפן האופרטיבי וקובע כי הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ יפורסמו באופן קבוע באתר האינטרנט של בית החולים, ואם אין אתר כאמור באתר האינטרנט של משרד הבריאות לפי מידע שיעביר אליו בית החולים ובבית החולים יוצבו שלטים בדבר ההוראות האמורות; נוסף על כך מנהל בית החולים רשאי להסמיך עובד של בית החולים ליידע את הבאים בשערי בית החולים בדבר ההוראות.
48. עוד מודגש במסגרת התיקון בסעיף 9א(ג) כי אין בהוראות סעיף 9א כדי לגרוע מהוראות כל דין הנוגעות לכשרות המזון.
49. הגם שהמחוקקים ידעו היטב כי במסגרת המדיניות שהופסקה בעקבות פסק הדין בעניין **הפורום החילוני** נהגו בתי החולים לערוך חיפושים, ואף למנוע כניסה או ליטול מזון, הם בחרו ביודעין שלא

לכלול הסמכה למנהלי בתי החולים לבצע פעולות אלו, ואין בסעיף החוק ולו רמז להקניית סמכויות חיפוש, נטילת כניסת או מניעת תנועה חופשית.

50. בדומה, לא נערכו כל שינויים בחוק סמכויות שמירה על בטחון הציבור, ולא הוקנתה כל סמכות למאבטחים לנקוט בפעולות אכיפה בהקשר של הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ.

51. החוק פורסם ברשומות בתאריך 29.3.2023 (ספר החוקים 3032 ז' בניסן התשפ"ג 29.3.2023).

2.ג. הליך החקיקה

52. במסגרת הליך החקיקה הבהירו הן הגורמים הפוליטיים והן הגורמים המקצועיים כי החוק אינו מסמך את מנהלי בית החולים לבצע כל אכיפה של ההוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים, כולו או חלקו, הנדרשות לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים.

53. למעשה, הנוסח המקורי של הצעת החוק כלל הוראת הסמכה רחבה יותר (הגם שאף היא לא עסקה בחיפוש, מניעת כניסת ונטילת מטלטלין) והנוסח שונה על מנת להבהיר שאין מדובר בסמכות לחיפוש, נטילת מטלטלין או מניעת כניסה.

54. כך למשל יו"ר וועדת הבריאות, אוריאל בוסו הבהיר:

"בהצעת חוק שלפניכם, אומר שוב, הכול ברשות. אף אחד לא מכריח או כופה על מישהו. לא יחלקו קנסות, מאבטחים לא יערכו חיפושים בתיקים של מישהו ולא ברכבים ולא ילכו לבדוק מה האנשים אוכלים בבית" (עמ' 6 לפרוטוקול מס' 16 ועדת הבריאות יום שלישי ז' באדר התשפ"ג (28.2.2023)).

"אתה זוכר שדיברו על כך שיחטטו לאנשים בתיקים. ניטרלנו את הכול" (עמ' 4 לפרוטוקול מס' 17 ועדת הבריאות יום רביעי ח' באדר התשפ"ג (13.3.2023)).

"אנחנו מקדמים הצעת חוק שתבטיח את זכויות המטופלים במערכת הבריאות, בחוק הזה אנחנו מעגנים בסך הכול את הסטטוס קוו שנהג עד היום. לא יהיו חיפושים בתיקים ולא יופעלו פקחים ולא מגנומטרים לחיפוש חמץ בתיקים, מטרת הצעת החוק היא לאפשר למנהלי בתי חולים להחליט על מדיניות בנושא הכנסת חמץ בפסח לבתי חולים." (עמ' 3 לפרוטוקול מס' 20 ישיבת ועדת הבריאות הכנסת ה-25, יום שני, כ' באדר התשפ"ג (13.3.2023))

55. במהלך הדיון יו"ר וועדת הבריאות פנה ליעוץ המשפטי ומבקש להבהיר מה הסמכויות המוקנות על פי חוק. וכך הבהירה עו"ד יעל סלנט מהיעוץ המשפטי:

"אני כן אגיד על קצה המזלג שהסמכות להודות היא הסמכות ליידע את מי שנכנס בשערי בתי החולים על המדיניות של בתי החולים ביחס להכנסת חמץ... הוא לא יכול לעכב, הוא לא יכול לתפוס." (פרוטוקול מס' 16 ועדת הבריאות יום שלישי ז' באדר התשפ"ג (28.2.2023) עמוד 11).

56. דברים אלו הובהרו גם בישיבה העוקבת:

"האכיפה של הצו, מה שרשאי מנהל בית החולים לעשות, מה שהסמכנו אותו לעשות, זה ליידע על ההוראות האלה. הוא לא יכול להגיד: רגע, רגע, את החמץ הזה אתה לא מכניס."

(עמוד 28 לפרוטוקול מס' 20 ישיבת ועדת הבריאות הכנסת ה-25, יום שני, כ' באדר התשפ"ג (13.3.2023);

"אין כאן סמכות לחפש בתיקים... מה שעשינו זה להסמיך את עובד בית החולים רק ליידע, עוד פעם אני אגיד, הוא לא יכול לעכב את הבן אדם בכניסה לבית החולים, הוא לא יכול לתפוס את החמץ. הסמכות המפורשת שלו, תסתכלו בסעיף קטן (ג) היא סמכות ליידע" (עמ' 28-29 לפרוטוקול מס' 20 ישיבת ועדת הבריאות הכנסת ה-25, יום שני, כ' באדר התשפ"ג (13.3.2023))

57. על משמעות ומגבלות הסמכות עמדה גם נירית להב קניזן, אשכול סמכויות שלטוניות, ייעוץ חקיקה, משרד המשפטים – "לא יהיו לו כלי אכיפה, השאיפה היא שאנשים ישתפו פעולה עם הדברים האלה." עמוד 35 לפרוטוקול מס' 20 ישיבת ועדת הבריאות הכנסת ה-25, יום שני, כ' באדר התשפ"ג (13.3.2023); "הסמכות להורות היא כמובן לא כוללת לא סמכות למנוע כניסה, לא סמכות חיפוש ולא סמכות שימוש בכוח ונעשו בחקיקה שימושים בסמכות להורות. יחד עם זאת, הדיוק שהוצע גם על ידי חבר הכנסת קריב וגם על ידי עורכת הדין סלנט, להשתמש בסמכות ליידע, בעניינו יותר מתאימה לסיטואציה. חשוב גם לציין שבעתירה לבג"ץ הוסכם על ידי המדינה, לרבות על ידי הרבנות הראשית, שהסמכות ליידע היא סמכות שמספיקה בנסיבות העניין. כלומר, העובד שהוסמך על ידי מנהל בית החולים, יוכל ליידע את הבאים בשערי בית החולים באשר לכללים שהוא שחלים, שהוא קבע ביחס לשמירת הכשרות." (עמוד 24 לפרוטוקול מס' 16 ועדת הבריאות יום שלישי ז' באדר התשפ"ג (28.2.2023))

"צריך להבהיר שבתחום הסמכויות, מאחר שהמשמעות שלהן היא פגיעה בזכות, למשל לעכב בכניסה, לחפש בתיקים, זו פגיעה בזכות לפרטיות, נדרשת הסמכה בחקיקה ראשית, לא בחקיקת משנה ובוודאי לא בנהלים של מנהל בית החולים. לכן אך ורק אם יהיה כתוב בחוק שיש סמכות חיפוש בתיקים אז עובד בית החולים יוכל לחפש בתיקים חמץ. לכן כאשר אנחנו לא כותבים שיש את הסמכות הזאת המשמעות החד משמעית שאינה ניתנת לפרשנות אחרת היא שאין סמכות לחפש בתיקים." (עמוד 31 לפרוטוקול מס' 16 ועדת הבריאות יום שלישי ז' באדר התשפ"ג (28.2.2023)).

58. בכל הנוגע למאבטחים, בהתאם לפסק הדין בעניין הפורום החילוני, במסגרת הדיונים בוועדת הבריאות ציינה היועצת המשפטית כי

"לנוכח האמור בפסק הדין לעניין הסמכויות של המאבטחים שצינתי קודם, הנוסח מאפשר למנהל בית החולים להסמיך עובד של בית החולים להורות לבאים בשערים של בית החולים לפעול בהתאם להוראות הורה עליהן. סמכויות אלה הן לא סמכויות אכיפה אלא רק במישור הידוע. לא אכיפה, לא עיכוב, לא תפיסה של מזון." (עמוד 16 לפרוטוקול מס' 16 ועדת הבריאות יום שלישי ז' באדר התשפ"ג (28.2.2023)).

59. חוק סמכויות שמירה על בטחון הציבור, התשס"ה-2005 לא תוקן במסגרת התיקון לחוק זכויות החולה, ולא הורחבו סמכויות מאבטחי בתי החולים או מאבטחים בכלל מכוח החוק.

ג.3. מדיניות המשיב 3

60. החל מיום 2.4.2023 בית חולים לניאדו נוקט במדיניות הבאה:

60.1. כל אדם שמבקש להיכנס לבית החולים, מטופל, מלווה או עובד, נדרש לעבור חיפוש בכליו;

60.2. כל אדם שיש מוצר מזון כלשהו ברשותו נדרש למסור אותו לנציג בית החולים, מקבל מספר, והמוצר נתפס על ידי בית החולים, אשר אמור להשיבו בעת היציאה מבית החולים. לבית החולים, למיטב הידיעה, אין כל מנגנון תיעוד של החפצים שנתפסו, אין אפשרות להשיג על ההחלטה, ואין כל מנגנון המבטיח כי לא יגרם נזק לתפוסים וכי אלו יושבו כדין לבעליהם;

60.3. מי שמסרב לחיפוש או מסירת קניינו לידי המשיב 3 – אינו מורשה להיכנס לבית החולים;

60.4. מי שמבקש לאכול מזון שמקורו מחוץ לבית החולים נדרש לעשות זאת באוהל ייעודי שהוקם בכניסה למתחם.

נספח 1: צילומים של הליך החיפוש ונטילת החפצים בכניסה לבית החולים.

61. יצוין כי באתר בית החולים לא מפורסמת כל מדיניות בעניין, ולא ברור מי, אם בכלל, החליט על המדיניות.

4.1. פניות העותרים ומיצוי הליכים

62. בסמוך לאישור החוק בתאריך 28.3.2023 בכנסת שלחה עמותת ישראל חופשית למנהלי בתי חולים ברחבי הארץ, ובכלל זה למנכ"ל המשיב 3, חוות דעת משפטית ובה הסבר מפורט אודות השיקולים שנדרש מנהל בית החולים לשקול במסגרת קביעת הסגרים לעניין מזון בבית חולים בחג פסח והמגבלות החלות על סמכויותיו.

נספח 2: חוות דעת מתאריך 28.3.2023, העתק דוא"ל מתאריך 28.3.2023.

63. בתאריך 2.4.2023 התקבלה פניה אצל העותרת כי אישה בהריון בסיכון אשר מטופלת בבית החולים הגיעה לבדיקות, וניטל ממנה מזון לאחר חיפוש בכליה בבית החולים, וזו ביקשה לברר האם הפעולות שבוצעו שם חוקיות.

64. בעקבות הפניה שיגרה העותרת 2 מכתב בהול למנכ"ל בית החולים ולשר הבריאות במסגרתו הובהר כי בכוננתה לפנות לערכאות באופן מידי לולא יפעלו לאלתר להפסקת השימוש באמצעים כופים לאכיפת הוראות איסור והגבלת הכנסת חמץ למתחם בית החולים.

65. מאחר שהח"מ מייצג בהליך אחר שמתנהל מול המשיב 3, הפנייה נשלחה גם לבאי כוח בית החולים שם, על מנת להבטיח כי היא מגיעה למקבלי ההחלטות הרלבנטיים.

66. עד למועד כתיבת שורות אלו הפניות לא נענו.

נספח 3: העתק מכתב מתאריך 2.4.2023.

67. לצורך שלמות התמונה יצוין כי בתאריך 2.4.2023 פורסמה כתבה באתר חדשות 12 אודות המקרה שאירע, כאמור אישה בהריון בסיכון שהגיעה הבוקר (ראשון) לבית חולים לניאדו בנתניה התבקשה להשאיר בחוץ ופלים לא כשרים לפסח שהביאה עמה, ונמנעה ממנה הכניסה למוסד הרפואי עם האוכל. בכניסה לבית החולים הוקם הבוקר אוהל שמיועד לאוכלי חמץ, ושומרים בודקים שקיות של המבקרים כדי להפריד בין סוגי המאכל שהם חמץ לבין אלו שאינם כאלה.

נספח 4: ענבר טוויזר "הגיעה עם ופלים לא כשרים לפסח והתבקשה לאכול מחוץ לבית החולים:

"מקומם, נכנסה בלי אוכל לכל היום" חדשות 12 (2.4.2023).

68. למען הזהירות בלבד, יצוין כי בהתאם להלכה הפסוקה, במקרים שבהם נדרש סעד דחוף, ושבהם מיצוי ההליכים יביא לפגיעה באפשרות לקבל סעד, ניתן לפנות לבית המשפט הנכבד בקבועי זמן קצרים (ובמקרים חריגים, אף ללא מיצוי הליכים, וראו בג"ץ 7505/10 **ראש מועצת הכפר חרבתא בני-חארת נ' המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית** (25.07.2011)). במקרה דנן, בשים לב לפרק הזמן המינימאלי שבין קביעת המדיניות והתחלת יישומה, ובשים לב לתקופה הקצרה שעתידה המדיניות להיות מיושמת, הכרח הוא לברר את העתירה בקבועי זמן קצרים, והדבר משליך אף על הזמן למיצוי ההליכים.

ד. הטיעון המשפטי

69. כפי שנפרט מיד, פעולות המשיב 3 אסורות ועליו לחדול מהם לאלתר. ראשית, הפעולות נעשות בחריגה ברורה וחמורה מסמכות – בהתאם להסמכה הקבועה בחוק מנהל בית החולים מוגבל אך ורק להצהרה על המדיניות ויידוע הבאים בשערי בית החולים הוא אינו מוסמך לעשות או להסמיך אחרים לעשות שימוש בכל אמצעי אכיפה; שנית, פעולות המשיב פוגעות בזכויות החולים, העובדים והמבקרים בבית החולים פגיעה בלתי מידתית. שלישית, המדיניות נקבעה בהעדר תשתית עובדתית מספקת ומבלי לשקול את השיקולים הרלוונטיים בהתאם לחקיקה המסמיכה. נתחיל בכך תחילה.

70. לאחר מכן, נעבור לבחינת חובתם של המשיבים 1-2 להבטיח כי בתי החולים בישראל פועלים בהתאם לדין, חובה שקיימת תמיד, וחובה הקיימת מקל וחומר בשים לב לפסק הדין שניתן בעניין **הפורום החילוני**.

ד.1. פגיעה בזכויות חוקתיות ללא הסמכה בדין וחריגה מסמכות

71. כלל יסוד במשפט המינהלי ובשיטתנו המשפטית הוא כי הרשות המינהלית רשאית לפעול רק בתוך דל"ת אמות הסמכות שהוקנתה לה בחוק, והיא אינה מורשית לבצע פעולה שהיא לא הוסמכה במפורש לעשותה (ראו למשל: בג"ץ **הפורום החילוני** פסקה 31, בג"ץ 6824/07 **מנאע נ' רשות המסים** פ"ד סד(2) 479, 497-498 (2010)).

72. כאשר פעולותיה של הרשות עלולות להביא לפגיעה בזכויות יסוד של הפרט, עקרון חוקיות המינהל מחייב את הרשות להצביע על הסמכה ברורה, מפורטת ומפורשת לפעולותיה בחקיקה ראשית ואין יוצאת חובתה בהצבעה על הוראת חוק כללית שיכולה להתפרש כמקור הסמכה לפעולת (ראו שם, דנג"ץ 10190/17 **מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה והשומרון נ' עליאן** (9.9.2019)).

73. עקרון זה אף מצא עיגון מפורש בפסקת ההגבלה, שראשון התנאים המנויים בה הוא כי הפגיעה תעשה בחוק או מכוח הסמכה מפורשת בחוק.

74. בהקשרנו, חובת ההסמכה המפורשת, וכשולן בית החולים לעמוד בה, נובעת שני מקורות נפרדים ומשלימים.

הזכויות החוקתיות לחירות מחיפוש, חופש תנועה וקניין

75. פעולות של חיפוש, תפיסת מיטלטלין ועיכוב או מניעת כניסה – הן פעולות הפוגעות במישרין בזכויות חוקתיות הקבועות במפורש בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. כך:

75.1. סעיף 7(ג) לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו קובע "אין עורכים חיפוש ברשות היחיד של אדם, על גופו, בגופו או **בכליו**". זאת, כחלק מזכותו הכללית של כל אדם לפרטיות.

75.2. סעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו קובע "אין פוגעים **בקנינו** של אדם".

- 75.3. סעיף 5 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו קבוע "אין נוטלים ואין מגבילים את חירותו של אדם במאסר, במעצר, בהסגרה או בכל דרך אחרת".
76. בפועל, סמכות החיפוש כללית מוקנית כיום בדין לשוטרים בלבד, ורק על רקע חשד לביצוע עבירה פלילית, וראו סעיף 29 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש [נוסח משולב] תשכ"ט-1969)).
77. לצד זאת, ובשים לב לדרישת ההסמכה המפורשת, סמכות החיפוש, התפיסה והעיכוב, בכניסה למבנים נקבע במפורש בסעיף 3-6 לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור. סמכויות אלו מוגבלות אך ורק (כעולה אף משם החוק) "לשם שמירה על ביטחון הציבור".
78. יתרה מכך, חוק השמירה על ביטחון הציבור מגביל את הסמכויות הללו. כך, לדוגמה, בהתאם לסעיף 4 לחוק השמירה על בטחון הציבור, מוגבלת כך: "לתפוס חפץ העלול לפגוע בביטחון הציבור, שהתגלה אגב החיפוש; חפץ שנתפס לפי פסקה זו יימסר בהקדם האפשרי למשטרת ישראל ויחולו עליו הוראות הפרק הרביעי של פקודת החיפוש, בשינויים המחויבים".
79. סעיף 9א לחוק זכויות החולה אינו כולל התייחסות כלשהי – לא לחיפוש, לא לעיכוב ולא לתפיסת מיטלטלין. משכך – אין בחוק זכויות החולה הסמכה, לא מפורשת ולא בכלל, לבצע פעולות אלו.
80. בהעדר עוגן בלשון לסמכות חיפוש, עיכוב או נטילה מיטלטלין, אין מקום כלל לדון בפרשנות הסעיף. אלא שאף דיון כזה, הן במישור הפרשנות הסובייקטיבית, וודאי במישור הפרשנות האובייקטיבית, מביא לאותה המסקנה.
81. לשונו הברורה של סעיף 9א לחוק זכויות החולה עולה בקנה אחד עם התכלית הסובייקטיבית של החקיקה. כפי שפורט לעיל, הן חברי הכנסת, הן הייעוץ המשפטי, הבהירו שוב ושוב במהלך הליך החקיקה כי אין בו כדי להסמיך בית חולים לבצע חיפוש, ליטול מיטלטלין או למנוע כניסה לבית החולים בשל חשד להכנסת חמץ.
82. ונדגיש - לא יכולה להיות ספק באשר לתכלית הסובייקטיבית של החקיקה לאור ההיסטוריה הפרלמנטרית שמבהירה את גבולות ההסמכה באופן שלא יכול להיות מפורש ממנו (בג"ץ 547/84 עוף העמק, אגודה חקלאית שיתופית רשומה נ' המועצה המקומית רמת-ישי, פ"ד מ(1) 113 פסקה 18 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) ברק (20.01.1986)): "אנו מחפשים בהיסטוריה החקיקתית את תכלית החקיקה. אנו מחפשים את האינטרסים והמטרות, אשר הפשרה והאיזון שביניהם הביאו למדיניות, העומדת ביסוד הנורמה שאותה יש לפרש. אנו מחפשים את התפיסה העקרונית ולא את היישום האינדיווידואלי. אנו מחפשים את ההפשטה, העיקרון, המדיניות והתכלית".
83. התפיסה העקרונית הייתה כי די בחקיקה סימבולית-הצהרתית כדי להשיג את הפשרה והאיזון. ונעיר כי גם לחקיקה הצהרתית יש השלכות בחיי המעשה באשר זו כשלעצמה עשויה ליצור אפקט מצנן המרתיע את הציבור מהפרת הכלל, אולם נקיטה באמצעי אכיפה כלפי המפרים, דוגמת האמצעים שנוקטת המשיב 3, חוצה איזון עדין המביא לפגיעה שאינה מידתית בחירויות יסוד.
84. הגם שדי בדברי הכנסת על מנת ללמד כי הכנסת הייתה מודעת היטב לשאלה האם יש להתיר חיפוש ואכיפה, אם לאו, הרי שהדבר עולה אף מפסק הדין בעניין **הפורום החילוני**, שהיה הבסיס להליך החקיקה.
85. כך, פסק הדין עסק במפורש במגבלות החלות על מאבטחים. אין ולא הייתה מחלוקת במסגרת בג"ץ הפורום החילוני כי "**מאבטחי בית החולים לא מוסמכים לבדוק קיומו של מזון בכליהם של באי בית**

החולים (או ברכביהם) כדי להגשים אי אלו הוראות מתחום הסדרת הכשרות של מטבח בית החולים. הם אף אינם מוסמכים להגביל את תנועתם החופשית של מבקרים בבית החולים מחמת החזקת מזון לשם תכלית זו וכך גם הם אינם מוסמכים לתפוס כל דבר מזון שהיה ברשות אדם שנכנס לבית החולים." (ראו בג"ץ הפורום החילוני, פסקה 71 לפסק דינו של כב' השופט פוגלמן).

86. לא זו אף זו שבפסק הדין נקבע כי "כאשר פונה לאזרח שומר חוק איש סמכות, ובמקרה דנן – מאבטח, בהערה או יידוע בדבר כלל התנהגות, האזרח הרגיל נשמע להוראותיו של המאבטח בשל הכוח שהופקד בידי המאבטח כפי שהוא נתפס על ידו. ברוב המקרים, אין האדם מודע לזכויותיו במצב זה וגם במקרים אחרים – פערי הכוחות האמורים ירתיעו אותו מלאתגר את סמכות המאבטח. כך ככלל, וכך בוודאי בשערי בית החולים, כאשר פניהם של המבקרים לביקור יקיריהם המצויים במצוקה בריאותית. בשל כך, ונוכח הפגיעה הכרוכה בחירויות הפרט כתוצאה מהפעלת סמכויותיהם של המאבטחים, הוגבל מלכתחילה תחום פעולתם בחוק סמכויות שמירה על ביטחון הציבור, לתכליות של הגנה מפני פעילות חבלנית עוינת ומפני אלימות. תפקידם של המאבטחים לא נועד למשימות אחרות מאלו שהוטלו עליהם בחוק, ואין מקום למתן הנחיות (בכל תצורה, לרבות יידוע) מצדם בנושאים החורגים מתחום סמכותם" (שם, פסקה 74).

87. העדרה של הסמכה זו בולט במיוחד אף כאשר תיקון 13 לחוק זכויות החולה נבחן על רקע הסביבה החקיקתית. זאת, בשים לב לקיומו של חוק השמירה על בטחון הציבור, שהוא הסדר מלא, מקיף וממצא של סמכויות החיפוש, העיכוב ותפיסת המטלטלין של מוסדות ציבור, באמצעות מאבטחיהם.

88. משכך, אפילו אלמלא היו פעולות החיפוש, העיכוב ותפיסת קשורות באכיפה של נורמה דתית על ציבור שאינו מעוניין בה – די בכך שמדובר בפעולות הפוגעות במישרין וללא הסמכה בזכויות לחירות מחיפוש, חירות מעיכוב וחופש תנועה, ובזכות לקניין – כדי להביא לבטלות המדיניות של המשיב 3.

89. נציין עוד – כי ממילא – מדיניות של חיפוש במטלטלין של הפרט, ועיכובו בשל סירובו לכך או נטילת הקניין, אף אינה עומדת ביתר יסודות פסקת ההגבלה. בהקשר זה, נזכיר כי חיפוש בהעדר צו שיפוטי הוא החריג לכלל. חיפוש בהעדר יסוד סביר לביצוע הפרה – הוא הסדר חריג אף יותר. בהתאמה, הסדר חריג שכזה, של חיפוש ללא צו וללא חשד סביר להפרה של הדין צריך להיות מצומצם למקרים קיצוניים ויוצאי דופן, דוגמת שמירה על חיי אדם ובטחון הציבור.

90. האינטרס (ככל שניתן להכיר בו בכלל) של אנשים דתיים לשהות במרחב שבו נכפית נורמה דתית על ציבור שאינו מעוניין בכך – אינו אינטרס בעל משקל כל משמעותי, עד שהוא גובר על זכות הפרט לחירות מעיכוב, על חופש התנועה, ועל זכות הקניין.

הזכות החוקתית לחופש מדת

91. אפילו אלמלא היו הסדרים ברורים בדין (במישור החוקתי ובמישור החקיקתי) בקשר לפעולות חיפוש, עיכוב ונטילת מטלטלין, פעולות האכיפה שנוקט בהם המשיב 3 פוגעת בזכות לחופש מדת, באופן שאינו עומד בתנאי פסקת ההגבלה.

92. על הפגיעה הגלומה בזכויות יסוד הכרוכה בפרקטיקות שפועל בהן המשיב 2 כבר נכתב בהרחבה בבג"ץ הפורום החילוני ומובן, כי הלכה זו, שנפסקה זה מקרוב, תקפה ואין מקום להרהר אחריה בשנית בתוך פרק זמן כה קצר.

93. שם נקבע כי "האיסור על הכנסת דברי מזון לבתי החולים במהלך חג הפסח, אשר מונע ממטופלים לצרוך מזון לפי בחירתם במרחב האישי העומד לרשותם, פוגע בזכות לכבוד, בזכות לאוטונומיה ובחופש מדת. דווקא בבית החולים, מקום שבו מאבד אדם חלק ניכר מעצמאותו ונאלץ להתמודד עם קשיים

גופניים לצד ניתוק מאורח חייו הביתי והמוכר, יש לנהוג בו בהגינות ובחמלה, ולשמור ככל הניתן על כבודו, על פרטיותו, על אנושיותו, ועל קיום צרכיו הבסיסיים." (פסקה 77 לפסק דינו של השופט פוגלמן בג"ץ הפורום החילוני);

94. בית המשפט הבהיר כי הפגיעה הקשה ביותר היא במטופלים אשר אין להם אלטרנטיבה, אולם לצידם נפגעים גם המבקרים והעובדים בבית החולים: "הכפייה על מטופלים יהודים שאינם מקפידים במצוות חג הפסח או שאינם בני הדת היהודית לקיים את דיני הכשרות החלים בו, פוגעת בזכויות היסוד שלהם.... הפגיעה הנובעת משלילת אפשרותו של המטופל לנהוג לפי אמונתו ומצפונו פוגעת בגרעין הקשה של עצמאותו והגדרתו העצמית...; דברים אלה נכונים גם ביחס לעובדי בית החולים ולסטודנטים הלומדים במתקניו. הגם שאין להשוות בין מצבם הגופני והנפשי של מטופלים המאושפזים בבית החולים לבין אלה המגיעים אליו כמקום עבודה או לימודים, גם בעניינם של האחרונים גורם האיסור על הכנסת מזון לפגיעה באוטונומיה שלהם לממש את העדפותיהם האישיות על פי השקפתם ומצפונם. פגיעה זו אף היא אינה מבוטלת במציאות שבה העובדים מבלים במקום העבודה חלק ניכר משעות היום ובמקרה דנן – אף משעות היממה, וכפועל יוצא מיטשטשת ההבחנה בין חיי העובד בעבודתו לבין חייו מחוצה לה... זאת, גם אם מוכן אני להניח שבכל הנוגע לעובדי בית החולים וסטודנטים הלומדים בו – יש לתת משקל, בהערכת עוצמת הפגיעה, לכך שהמגבלות האמורות מוחלות לשבוע ימים" (פסקאות 42-44 לפסק דינו של השופט פוגלמן).

95. באשר למתחמי החמץ כבר נקבע בבג"ץ הפורום החילוני כי: "ההצעה לייחד מתחמים ייעודיים למי שמעוניין לצרוך מזון לא כשר לפסח פוגעת בזכותם של המטופלים בבית החולים לפרטיות. היא מחייבת את הפרטים המעוניינים לצרוך אוכל לא כשר לעשות כן במקום ייעודי למטרה זו, הפתוח לציבור באי בית החולים כולו. הגעתו של הפרט למתחם, "מסמנת" אותו כמי שלא מעוניין לאכול אוכל כשר, בין אם בשל דתו ובין אם בשל כל סיבה אחרת. בכך, כופים מתחמי החמץ על הפרט לחשוף לציבור מידע לגבי אישיותו, דתו והעדפותיו. אופיים הציבורי של המתחמים המוצעים, כמו גם הדרך אליהם, שוללים את יכולתו של האדם לקבוע איזה חלקים מתוך אישיותו הוא מעוניין לגלות בפומבי" (שם, פסקה 53). דברים אלה נכונים ביתר שאת כשאנו עוסקים בבית חולים: "וזאת עוד יש לזכור: עסקינן בבתי חולים, אשר בין כתליהם זוכים אנשים לטיפול בשל מצבם הרפואי. ככל מוסד המשרת את הציבור, ובפרט כמוסד המספק שירותים רפואיים – על בית חולים "לפעול תוך רגישות מירבית לזכויות אדם, ובכלל זה, זכות האדם לפרטיות, וזכויות מטופלים לצנעת הפרט" (בג"ץ 9843/07 צוייג נ' שר הבריאות (6.5.2010)). מדיניות שלפיה האפשרות היחידה שניתנת למטופל לצרוך מזון כראות עיניו היא כזו המחייבת אותו בהפיכת המידע הפרטי באשר להעדפותיו הדתיות והערכיות לנחלת הכלל, "קורעת את המסך המפריד בין הפרטי לציבורי" ויש בה פגיעה חמורה בפרטיות המטופלים." (שם, פסקה 54).

96. לא יכולה להיות אפוא מחלוקת כי חיפוש בתיקי המטופלים, עובדים ומבקרים, החרמת מטלטלין, מניעת כניסה ויצירת מרחבים סטריליים לאוכלי חמץ פוגעים פגיעה קשה בחרות היסוד, היא הזכות לחופש מדת. פגיעה ישירה זו בזכות מהווה אף בזכות לשוויון הכוללת בחובה את הזכות לאי הפליה המבוססת על השתייכות או השקפה דתית באוטונומיה ובזכותו היסודית של אדם להחליט על מעשיו ומאווייו בהתאם לבחירותיו ולעצב את חייו בהתאם לאמונותיו.

97. על רקע פגיעה זו, שכבר הוכרה ונקבעה בפסיקה, תוקן תיקון 13 לחוק, אשר הסמיך את מנהל בית החולים לפגיעה מתוחמת ומוגבלת בזכות לחופש מדת, ובזכויות לשוויון ולאוטונומיה.
98. במסגרת זו, החוק מבחין במפורש בין הפרוגטיבה לקבוע הוראות (אוסרות או מגבילות) על הכנסת חמץ לכותלי בית החולים לבין אכיפת האיסור באמצעים כופים ובכלל זה באמצעות בדיקה בתיקי המבקרים ותפיסת מטלטלין. הסמכות המוקנית בחוק באופן מפורש אינה כוללת את הסמכות לפגוע באופן מהותי בחירויות היסוד של המאושפזים בבית החולים, מבקריהם ושל העובדים המועסקים בו.
99. החוק מסמיך את מנהל בית החולים לפרסם את ההוראות בדבר איסור או הגבלה על הכנסת חמץ באתר האינטרנט ולמנות עובד שיהיה רשאי לידע את הבאים בשערי בית החולים בדבר ההוראות, ותו לא.
100. משכך, מובן הוא כי המשיב 3 בפעולותיו חרג מהסמכות שהוקנתה לו על פי חוק זכויות החולה, וכי המדיניות של בית החולים פוגעת בזכויות החוקתיות לחופש מדת, לשוויון ולאוטונומיה באופן שאינו עולה בקנה אחד עם תנאי פסקת ההגבלה.
101. עמדנו כבר על העדרה של הסמכה בחקיקה לפעולות חיפוש, עיכוב ונטילת מיטלטלין שנועדו לאכיפת הנורמה הדתית על הציבור שאינו מעוניין בה.
102. אלא שבנוסף, גם המדיניות עצמה של בית החולים, אפילו אם לא הייתה נאכפת, חורגת מגדרי ההסמכה שבחוק.
- 102.1. ראשית, למיטב הידיעה אין כל מדיניות כתובה של בית החולים, ומדיניות כזו לא פורסמה באתר בית החולים;
- 102.2. שנית, אין החוק מסמיך את מנהל בית החולים לאסור על הכנסת מזון למתחם בית החולים בפסח. מנהל בית החולים הוסמך לכל היותר לקבוע הוראות בנוגע להכנסת חמץ לבית החולים. ויוער אין בעמימות המונח "חמץ" כדי להרחיבו עד כדי איסור על הכנסת מזון בכלל בפסח למתחם בית החולים;
- 102.3. שלישית, החוק מסמיך מנהל בית החולים להביא את המדיניות לידעת הבאים בשערי בית החולים רק באמצעות עובד של בית החולים. החוק לא הסמיך את בית החולים להורות לאנשי הביטחון והאבטחה לידע את הציבור אודות ההוראות על איסור הכנסת חמץ או הגבלתו.
103. עקרון חוקיות המינהל אוסר לא רק על פעולה של הרשות ללא כל סמכות, אלא גם על חריגה מהסמכות שניתנה לה (דפנה ברק ארז **משפט מינהלי** בעמ' 117 (כרך א, 2010)).
104. במקרה דנן, כל פעולה שמעבר לפרסום ויידוע באמצעות עובד של בית החולים הינה אסורה ומהווה חריגה מסמכות. מסקנה זו מתחייבת ועולה בבירור מקריאת פרוטוקולי ועדת הבריאות שדנה בחוק ועיצבה אותו.
105. ויוער כי גם אם נפסע במשעול הפרשנות התכליתית הרי מטרת החוק וסביבת החקיקה מלמדת כי האחרון נועד להגן על זכויות המטופלים מפני פגיעה בזכויותיהם. מטרתו של חוק זכויות החולה "**לקבוע את זכויות האדם המבקש טיפול רפואי או המקבל טיפול רפואי ולהגן על כבודו ועל פרטיותו**" (סעיף 1, מטרת החוק). ההסמכה נעשתה במסגרת הוראות החוק שעוסקות בקבלת מבקרים ואין להרחיבה למטופלים אשר חופש הבחירה שלהם וכנגזרת הפגיעה באוטונומיה שלהם כתוצאה מכפיית האיסורים דן חמורה ביותר.
106. מהאמור עולה כי השימוש באמצעי אכיפה כופים לצורך כפיית נורמה דתי על הציבור הכללי נעשית על ידי המשיב 3 בהעדר סמכות.

107. ניתן לסיים בכך את דיוננו, אלא שלמען שלמות התמונה נציין עוד כי מדובר בפגיעה **שאינה מידתית ואינה סבירה**. ונסביר.
108. מידתיות ההסדר נבחנת לאור תכליתו. כפי שפורט לעיל, ספק אם הנוחות של אנשים אחרים שמרגישים שאמונתם מחייבת כפיה דתית על ציבור שאינו מעוניין בכך היא תכלית ראויה. אלא שלצורך דיננו כאן, אין אנו מהרהרים אחר חוקתיותו של ההסדר שבסעיף 9א(א) לחוק זכויות החולה. יחד עם זאת, סעיף 9א(א) לחוק קובע במפורש את חובת המידתיות והסבירות החלה על מנהל בית החולים בבואו לקבוע את המדיניות.
109. במקרה דנן, המדיניות לא פורסמה. ממילא, הנטל להוכיח כי התקיים הליך מנהלי ובחינת חלופות, על יסוד תשתית עובדתית רלבנטית, היא על המשיב 3. זאת, הן בשים לב לאי פרסומה של המדיניות, אלא בשים לב לאי חוקיותה הברורה של המדיניות; הן בשים לב לכך שבידי המשיב 3 בלבד כלל הראיות הרלבנטיות.
110. בהקשר זה, יש לקבוע כי בנסיבות העניין נטל כבד ביותר מוטל לפתחן של המשיבים להצדיק את החלטתם. כידוע, הלכה היא כי "**חזקת החוקיות אינה בעלת עוצמה רבה**" (בג"ץ 1227/98 **מלבסקי נ' שר הפנים**, פ"ד נב(4) 712 (1998)).
111. במקרה הנוכחי, כלל הנסיבות שנסקרו לעיל מלמדות שחזקת התקינות נסתרה.
112. בזהירות הנדרשת, ומבלי לשנות מנטלי ההוכחה והראיה, נציין כי על פניו לא נראה שלא התקיים הליך מנהלי תקין.
113. **באשר לתשתית העובדתית** - בטרם קובע המנהל מדיניות, על מנהל בית החולים לגבש תחילה תשתית עובדתית מלאה לצורך החלטתו. בכלל זאת לקבוע את (1) היקף החולים אשר עלולים להיפגע מהעדרה של מדיניות המגבילה הכנסת חמץ (ובפרט, בשים לב לכך שאפילו אם תקבע מדיניות כאמור, הדין אוסר על אכיפתה); (2) עוצמת הפגיעה בציבור שאינו שומר כשרות, לרבות העובדים של בית החולים; (3) אלו מרחבים הם מרחבים פתוחים, דוגמת חצרות, דרכים ומדרכות, שאין הצדקה, הלכתית או נורמטיבית, להגביל את החזקת החמץ בהם וכדומה.
114. בענייננו, לא יכולה להיות מחלוקת כי ההחלטה נעשתה, למצער, בחיפזון. החוק המסמיך נכנס לתוקף בתאריך 29.3.2023, ובתאריך 2.4.2023 כבר הוצבו שלטים, עובדי בית החולים תודרכו לערוך חיפוש בתיקי המבקרים ולהחרים חמץ והוקם אוהל ייעודי בכניסה למתחם בית החולים עבור מי שמבקש לאכול מזון מבחוץ. ממילא הנטל מוטל על המשיבים להראות כי התבצעה עבודת מטה נאותה במהלך סוף השבוע הבודד שחלף בין אישור החוק בכנסת לבין יישומו בבית החולים.
115. **באשר לבחינת חלופות** – בחינת חלופות מחויבת במקרה דנן מכח החוק. נראה כי אלו כלל לא נשקלו במקרה דנן, אלא נקבעה הגבלה גורפת על הכנסת כל מזון למתחם בית החולים. בטרם נוקטים בהגבלה גורפת של זכות יש להשתכנע, על בסיס נתונים ראויים, כי אין תחליף ראוי להגבלה הגורפת. כך, כפי שנפסק בבית משפט נכבד זה: "**הצורך לנקוט באמצעי שפגיעתו פחותה, מונע לעתים קרובות את השימוש בהסדר גורף (flat ban)**". הטעם לכך הוא שברבים מהמקרים השימוש באמת מידה פרטנית-אינדיבידואלית משיג את התכלית הראויה תוך שימוש באמצעי שפגיעתו בזכות האדם פחותה (בג"ץ 7052/03 **עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' שר הפנים**, פ"ד סא (2) 202 (14.05.2006) פסקה 69-70 לפסק דינו של כב' השופט ברק).

116. **באשר לשקילת כלל השיקולים הרלבנטיים ומתן המשקל הראוי להם** – על בית החולים לשקול את כל השיקולים הרלבנטיים. קרי, להביא בחשבון את כלל המאושפזים בבית החולים – אלו המחמירים בכשרות ואלו שהמגבלות פוגעות באוטונומיה ובחופש שלהם מדת, יש לבחון את צרכיהם הייחודיים של המאושפזים, ובכלל זה את צרכיהם הרפואיים, לבחון את השפעת ההסדר על עובדי בתי החולים ואנשים נוספים שנאלצים לשהות בו כדון מלווים למטופלים וסטודנטים בהכשרה.
117. ונציין, בשים לב לכך שדתיים וחרדים מקבלים שירותים רפואיים בכל העולם, גם בפסח, ללא קושי, שנראה שמספר האנשים שהשירות הרפואי שלהם יפגע מעצם הידיעה שישנם אחרים הצורכים חמץ – אינו גבוה.

ה. על משרד הבריאות חובה לפקח על בתי החולים ולהבטיח את זכויות החולים

118. בהתאם לפקודת בריאות העם 1940 ולתקנות בריאות העם (רישום בתי חולים), התשכ"ו-1966 וכן לחוק זכויות החולה, תשנ"ו-1966 משרד הבריאות הוא המשרד הממונה על מתן רישיון, ביקורת ופיקוח פעולות בתי החולים בארץ.
119. כך, גם במסגרת התיקון לחוק זכויות החולה במסגרתו הוקנתה סמכות למנהל בית החולים לקבוע הוראות בדבר איזור או הגבלה של הכנסת חמץ, נקבע בסעיף 9א(ב) כי הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ יפורסמו באופן קבוע באתר האינטרנט של בית החולים, ואם אין אתר כאמור – באתר האינטרנט של משרד הבריאות, לפי מידע שיעביר אליו בית החולים.
120. בנוסף, על פי סעיף 32 לחוק זכויות החולה, שר הבריאות הוא הממונה על ביצוע תקין ויעיל של חוק זכויות החולה, ותפקידו לשמש כמעין חוליה המחברת בין כל הרשויות המוסמכות, לתאם ביניהם, לכוון אותם ולפקח עליהם (יצחק זמיר, **הסמכות המינהלית כרך א – המינהל הציבורי** 429 (מהדורה שניה מורחבת, 2010).
121. מטעמים אלו כולם ניתן פסק הדין בעניין **הפורום החילוני** נגד המשיבים 1-2 וכן נגד בתי החולים עצמם.
122. בהמשך לאמור, בעקבות פסק הדין בעניין **הפורום החילוני המשיבים 1-2** היו אלו שהנחו את בתי החולים **לפעול בהתאם לפסק הדין ולהפסיק לאלתר את החיפוש בחפצי הבאים בשערי בית החולים**.
123. על פיו, ניתן צו מוחלט שעל פיו:
 "עוד אציע לחבריי כי יינתן צו מוחלט המורה למאבטחים בבתי החולים **להימנע מנקיטת צעדים כלשהם לאכיפת נושא הכשרות בפסח**, לרבות בדרך של הערות לבאי בתי החולים בנושאי מזון וכשרותו. צו זה ייכנס לתוקפו בתחולה מיידית"
 (פסקה 78 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה פולגמן).
124. חובה זו, שהייתה נכונה בשנת 2020, נכונה גם היום (וכיום הותר רק לעובד של בית החולים, שאינו מאבטח, לידע את באי בית החולים בדבר מדיניות הכנסת החמץ).
125. קרי, **על משרד הבריאות חלה חובה להבטיח כי לא נפגעות הזכויות החוקתיות הבסיסיות של הבאים בשערי בית החולים**. זאת, על ידי מתן הנחיות מתאימות, ובמידת הצורך נקיטת פעולות אכיפה, לבתי החולים.
126. פעולות הביקורת והפיקוח צריכה לתאם לתכלית החוק – הגנה על זכויות החולה. "מקום שמטיל חוק איזה שהוא חובה על האזרח – בטרם יבצע פעולה מסוימת – לקבל רשיון לכך מאת השלטונות יש לייחס למחוקק את הכוונה לקיים פיקוח על שטח העניינים שבו נוגעת אותה פעולה, כדי למנוע את סיכול המטרות שהיו לנגד עיניו ושיש לו ענין בהן. על כן, כאשר חוק כזה מקנה לפקיד מסוים סמכות

לתת רישיון כנ"ל או לבטלו, פירושו הדבר כי הוטל עליו התפקיד לקיים את הפיקוח כאמור והוא לא יוכל למלא את תפקידו זה בלי שיהיה לו גם הכוח להתנות ברישיון, שהוא עומד לתיתו אותם התנאים שמילויים דרוש כדי להבטיח שמטרות החוק יוגשמו ולא ייעשו פלסטר... (ע"פ 107/58 היועץ המשפטי נ' מלון נורדאו פלז'ה בע"מ ואח' פ"ד יג 1345 (1959)).

127. על מנת להבטיח הגנה נאותה על זכויות החולים בהתאם לתכלית החוק מתחייב פירוש רחב של סמכויות הביקורת והפיקוח של משרד הבריאות לוודא כי אין בתי החולים המפוקחים חורגים מסמכותם בבואם לקבוע הוראות איסור או הגבלה של חמץ ואינם נוקטים פעולות שיש בהם כדי לפגוע בזכויות יסוד (השוו: בג"ץ 7721/96 איגוד שמאי ביטוח בישראל נ' המפקחת על הביטוח, פ"ד נה(3) 625 643 (2001)).

128. לפיכך יש להורות כי על המשיב 2 ו-3 חובה לערוך ביקורת ולוודא כי מנהלי בתי החולים אינו חורגים מגדר הסמכות שהוקנתה להם במסגרת חוק זכויות החולה באשר לקביעת הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ, ואינם פועלים באמצעים כופים הפוגעים בזכויות יסוד של חולים ויתר מבקרי ובאי בית החולים.

ו. סוף דבר

129. נוכח הטענות שהוצגו בפירוט בגוף העתירה, מתבקש בית המשפט הנכבד לקבל את העתירה.

130. נוכח בהילות הדברים, קיצרנו. ומובן כי ככל שיהיה צורך בהשלמות, נבקש כי בית המשפט יתיר זו.

131. כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בהוצאות העותרים במסגרת הליך זה, לרבות שכר טרחת עו"ד בצירוף מע"מ כדין.

עדיה שינוולד, עו"ד

אוהד רוזן, עו"ד
ב"כ העותרת
קלעי, רוזן ושות', משרד עו"ד

חגי קלעי, עו"ד

תצהיר

אני הח"מ, עופר קורנפלד ת.ז 058333170, חבר עמותת ישראל חופשית (ע"ר 580512184), לאחר שהוזהרתי כי עליי לומר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני עושה תצהירי זה בתמיכה לעתירה ולבקשה לצווי ביניים וצוויים ארעיים עד למתן צו הביניים בעניין מדיניות הכנסת חמץ לבית החולים לניאדו.
2. העובדות המפורטות בבקשה ידועות לי מידיעה אישית ומהאסמכתאות המפורטות בבקשה ומצורפות אליה.
3. הטענות המשפטיות בבקשה נכונות לפי מיטב ידיעתי ואמונתי. המקור לידיעתי ואמונתי בייעוץ משפטי וקריאת פסקי הדין נשוא המחלוקת.
4. זהו שמי, החתימה מטה חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

אישור

הריני מאשרת כי בתאריך 3.4.2023 הופיע לפניי עו"ד עדיה שינוולד מ.ר. 74544 מהכתובת מזא"ה 22א, תל אביב, עופר קורנפלד, שזוהה על-ידי לאחר שקיבלתי בדוא"ל אימות של זהות הלקוח מאת מערכת ההזדהות הממשלתית של ממשל זמין.

ההופעה לפני בוצעה באמצעות היוועדות חזותית אשר מתועדת אצלי, כאשר המצהיר מופיע לפניי על גבי הצג, עת הצהרתו מושא האימות לפניו הוא מצהיר בפניי כי הוא מצוי במדינת-ישראל בזמן החתימה והוא מסכים לתיעוד החזותי ועשיית השימוש בו.

לאחר שהוזהרתי את המצהיר, כי עליו לומר את האמת, וכי הוא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר הנ"ל את נכונות הצהרתו אשר הוצגה לי במלואה במסגרת ההיוועדות החזותית וחתם עליה מולי.

עדיה שינוולד, עו"ד
מ.ר. 74544

עדיה שינוולד, עו"ד

תוכן עניינים לנספחים

עמוד	שם הנספח	נספח מס
23	צילומים של הליך החיפוש ונטילת החפצים בכניסה לבית החולים	נספח 1
28	העתק דואר אלקטרוני למנכ"ל המשיב 1 שעניינו חוות דעת משפטית בנושא יישום החקיקה האחרונה לגבי בתי החולים בפסח	נספח 2
38	העתק מכתב מתאריך 2.4.2023	נספח 3
45	העתק כתבה חדשות 12 ענבר טוויזר הגיעה עם ופלים לא כשרים לפסח והתבקשה לאכול מחוץ לבית החולים	נספח 4

נספח 1

**צילומים של הליך החיפוש
ונטילת החפצים בכניסה לבית
החולים**

עמוד 23

היום

זה אוהל שאליו מופנים האנשים שרוצים לאכול את האוכל שלהם מחוץ לבית החולים.

11:43

בצמוד אליו, אוהל נוסף עם שומר בכניסה שאוסף את המזון ונותן מספר לאיסוף ביציאה מבית החולים.

11:44

מרכז רפואי צאנז

מטופלים/ות ומבקרים/ות

המרכז הרפואי הוכשר לפסח כדת וכדין
על מנת לשמור על כשרותו של המקום

הנכם מתבקשים להקפיד לא להכניס

כל דברי מזון למעט בקבוקי מים

מיום ראשון י"א ניסן 02/04

עד מוצאי החג כ"א ניסן 12/04

תודה מראש על שיתוף הפעולה
בברכת רפואה שלמה וחג כשר ושמח

בברכה

הנהלת לניאדו

פסח כשר ובריא!

נספח 2

העתק דואר אלקטרוני למנכ"ל
המשיב 1 שעניינו חוות דעת
משפטית בנושא יישום החקיקה
האחרונה לגבי בתי החולים
בפסח

עמוד 28

2

Uri Keidar <uri@bfree.org.il>

חוות דעת משפטית בנושא ישום החקיקה האחרונה לגבי בתי החולים בפסח

4 messages

Uri Keidar <uri@bfree.org.il>

Tue, Mar 28, 2023 at 9:13 AM

To: Adia Shenvald <adia@kalai-rosen.com>, Itay Satat <itay@bfree.org.il>

Bcc: m_halberthal@rhc.gov.il, EOnn@pmc.gov.il, mickeyd@hymc.gov.il, nadav@laniado.org.il, yaronmu@clalit.org.il, merin@szmc.org.il, dorit.g@meuhedet.co.il, weiss@hadassah.org.il, anatengel@wmc.gov.il, Kreiss.Office@sheba.health.gov.il, Ronni@tlvmc.gov.il, Ofiram@clalit.org.il, tarifba@clalit.org.il, shlomico@clalit.org.il, revival2@clalit.org.il, ceo@assuta.co.il, mbar@gmc.gov.il, Ofer Cornfeld <ofercornfeld@gmail.com>, רחל ברכה <brakhara@gmail.com>

לכבוד מנהלי ומנהלות בתי החולים

הנדון: יישום חוק החמץ בבית החולים

היום, בתאריך 28.3.2023, כנסת ישראל העבירה תיקון לחוק זכויות החולה, חקיקה שמטרתה לייצר ריב, לממש כפייה דתית, להתעמר בציבור ולטפל בבעיה שכלל לא קיימת.

המחוקק בחר להסמיך את מנהלי בתי החולים לקבוע הוראות בנוגע להכנסת חמץ בחג הפסח למתחם בית החולים, ומציבם בין הפטיש לסדן. החוק שולח אתכם, מנהלי ומנהלות בתי החולים לייצר כפייה דתית כדי לפתור בעיה שלא קיימת.

על מנת לעמוד על ההשלכות המעשיות של החקיקה ביקשנו לקבל חוות דעת משפטית שמבהירה מה הן החובות החלות על בתי החולים ומה הן המגבלות החלות על כל מדיניות שתקבע.

חוות הדעת מדברת בעד עצמה ומצורפת בזאת לעיונכם.

אנו סמוכים ובטוחים כי תפעלו על מנת להמשיך ולתת שירותי רפואה טובים ומעולים לכל הבאות והבאים בשערי בית החולים, תוך הגנה על המרקם האנושי הייחודי של מדינת ישראל והקפדה על שמירת כבוד כל המטופלים, מבקרים ועובדים מכל גווני החברה הישראלית.

נודה לכם על אישור קבלת המייל, וכמובן שלא נזדקק.

חג שמח לכולנו וכשר למי שמעוניין בכך,

בברכה,

אורי קידר

מנכ"ל תנועת ישראל חופשית

אורי קידר | מנכ"ל

תנועת ישראל חופשית

Uri Keidar | Executive Director

Israel Hofsheet

נייד : 050-6728245

משרד : 073-7877712

Hagai Kalai, Adv.
Ohad Rosen, Adv.
Carmel Mizrahi-Messer, Adv.
Karin Torn Hibler, Adv.
Gal Barir, Adv.
Natan Shvartsman, Adv.
Adia Shenvald, Adv.
Netta Seroussi, Adv.
Eyal Weiss, Adv.

חגי קלעי, עו"ד
אוהד רוזן, עו"ד
כרמית מזרחי-מסר, עו"ד
קרין תורן היבלר, עו"ד
גל בריר, עו"ד
נתן שוורצמן, עו"ד
עדיה שיינוולד, עו"ד
נטע סרוסי, עו"ד
אייל וייס, עו"ד

קלעי, רוזן ושות' עורכי דין
KALAI, ROSEN & CO. ADVOCATES

Jacob Sabo, Adv. (Of Counsel)
Also admitted in New York

יעקב סבו, עו"ד (יועץ)
מוסמך גם במדינת ניו יורק

28 במרץ, 2023

לכבי' מר אורי קידר, מנכ"ל ישראל חופשית

שלום רב,

הנדון: חוות דעת – חוק זכויות החולה תיקון מס' 13 (הסדרים לעניין מזון בבית חולים בחג הפסח), התשפ"ג–2023

התבקשנו לתת חוות דעתנו בשאלות הבאות:

1. באילו תנאים רשאי מנהל בית חולים לקבוע הסדרים לעניין מזון בבית חולים בחג הפסח בעקבות תיקון מס' 13 לחוק זכויות החולה (הסדרים לעניין מזון בבית חולים בחג הפסח), התשפ"ג–2023?
2. אילו שיקולים נדרש מנהל בית החולים לשקול במסגרת קביעת הסדרים לעניין מזון בבית חולים בחג הפסח ואילו מגבלות חלות על סמכויותיו?

חוות דעתנו שמפורטת להלן מבוססת על הוראות הדין והפסיקה, וכן מסמכים פומביים אודות הליך החקיקה שנגישים לציבור.

נקדים מסקנה לדיון ונציין:

- א. ברירת המחדל היא כי בהעדר הוראה אחרת, אין כל מגבלה על הכנסת חמץ לבית חולים, בשגרה או בחג.
- ב. במסגרת התיקון לחוק נקבע, כחריג בודד, כי מנהל בית חולים רשאי (אך לא חייב) לקבוע הוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים הנדרשות לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים בבית החולים.
- ג. ככל שבוחר מנהל בית החולים לעשות שימוש בסמכות האמורה, ולקבוע מדיניות המגבילה הכנסת חמץ לבית החולים, חל איסור על נקיטת צעדי אכיפה של המדיניות. קרי, מדובר במדיניות הצהרתית המתמצה ב"יידוע" בלבד.
- ד. **במילים פשוטות - הסמכות לקבוע הוראות אינה כוללת סמכות למנוע כניסה, סמכויות חיפוש או סמכויות לעשות שימוש בכוח כדי להגביל או לאסור הכנסת חמץ לבית החולים. כל פעולה מעין זו על ידי בעלי תפקידים מטעם בית החולים תהווה אפוא חריגה מסמכות.**
- ה. ככל שיבחר מנהל בית החולים לעשות שימוש בסמכותו הרשות הנתונה לו, על כל שימוש בסמכות חלים הכללים המקובלים בדבר מידתיות, הגינות, תום לב, היעדר שרירות והפליה.
- ו. בהפעלת שיקול הדעת על המנהל לבחון חלופות שיאפשרו שמירה כשרותם של מטבחי וחדרי האוכל בבתי החולים במהלך הפסח, מחד גיסא, ולא יפגע בחופש הדת ובחופש מדת של החולים והעובדים שאינם שומרי כשרות בפסח פגיעה שאינה מידתית.

- ז. כך לדוגמא, ברור כי מקום שבו ישנן מספר מחלקות הנותנות שירותים זהים, יש להגביל את איסור החמץ רק לחלק מהמחלקות. בדומה, ברור כי אין להגביל נשיאת חמץ במרחב הציבורי, משנשיאת חמץ, ואכילתו, במרחב הציבורי אינה פוגעת באפשרותו של אדם דתי לשמור כשרות (ממש כפי שאין מניעה מאדם לצרוך חמץ ברחוב, אף אם ישנם שומרי כשרות בסביבתו).
- ח. אם נקבעו הוראות בדבר איסור או הגבלה של חמץ יש לפרסמם באתר האינטרנט של בית החולים, והמנהל רשאי להסמיך עובד של בית החולים לייצע את הבאים בשעריו בדבר ההוראות.
- ט. יצוין כי פעולות אכיפה בחריגה מסמכות, אשר פוגעת בפרטיות של אדם, באוטונומיה ובחופש מדת מקימה לפרט הנפגע עילת תביעה נזיקית אזרחית. על מנת למנוע פגיעות מעין אלו, על בית החולים חובה לפקח ולקיים מעקב על אופן היידוע על ידי עובדי בתי החולים ולהקפיד כי אלו אינם חורגים מסמכותיותם.
- להלן הדברים ביתר הרחבה.

א. רקע וחוק זכויות החולה (תיקון מס' 13), התשפ"ד-2023

1. הכלל, במדינת ישראל (בדומה לכל מדינה חופשית) הוא כי לכל אדם ואישה זכות לאוטונומיה, וכי הוא, או היא, רשאים לעשות במרחב הציבורי כברצונם, ובלבד שאינם גורמים לנזק לאחרים. צידו השני של המטבע – אין לאף אדם זכות לדרוש מאחר להימנע משימוש במרחב הציבורי מטעמי נוחות, אמונה או אידיאולוגיה.
2. כלל זה נכון לגבי לבוש במרחב הציבורי, צריכת מזון, דיבור, התנהגות, הפגנה והתקהלות ועוד אין ספור פעילויות שמבוצעות במרחב הציבורי, ואשר אפשר שאינן נוחות למאן דהו.
3. הגבלת האוטונומיה של הפרט, ופגיעה בזכויותיו החוקתיות לחירות ולכבוד, אפשרית רק בהתקיים תנאי פסקת ההגבלה הקבועה בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו. כך, לדוגמא, ניתן לקבוע בחקיקה הסדרים הפוגעים פגיעה קשה בסדר הציבורי (למשל, מניעת רעש לא סביר או חסימת דרכים).
4. הגבלת זכותו של אדם להשתמש במרחב הציבורי, מפאת אמונתו של אדם אחר המבקש להשליט את תפיסתו האמונית על המרחב הציבורי, היא פגיעה משמעותית במיוחד בחירויות הפרט, ובהתאמה – מחייבת הסדרה ספציפית בחקיקה.
5. הסדרה כזו לא התקיימה בכל הנוגע לבתי חולים (שהם מרחבים ציבוריים). משכך, בבג"ץ 1550/18 עמותת הפורום החילוני נ' שר הבריאות (30.04.2020) (להלן: "בג"צ הפורום החילוני"),¹ נקבע כי איסור גורף על הכנסת מזון לבתי חולים בפסח פוגעים בחופש הבחירה, בחופש הפעולה ובחופש מדת הנתונים לציבור המטופלים, המבקרים והעובדים אשר אינם מקפידים על מצוות ההלכה היהודית, ולכן נדרשת לפגיעה מעין זו הסמכה מפורשת בחוק.
6. כמו כן, נקבע כי אכיפת האיסור באמצעות מאבטחים חורגת מהסמכות שניתנה להם, לשמירה על ביטחון הציבור מכוח חוק סמכויות שמירה על בטחון הציבור, התשס"ה-2005. נקבע כי בין המאבטח למבקר יש פערי כוחות ומידע ולכן אין מקום שאלו יפנו אל באי בית החולים בכל הערה, הנחיה או הסבת תשומת לב בנוגע להכנסת מזון לבית החולים במהלך חג הפסח.²
7. בעקבות בג"ץ הפורום החילוני, חוקק תיקון מס' 13 לחוק זכויות החולה שעניינו הסדרים לעניין מזון בבית החולים בפסח.

¹ יוער כי בקשה לדיון נוסף בעניין פסק הדין נדחתה ר' דנג"ץ 3905/20 הרבנות הראשית לישראל נ' עמותת הפורום החילוני (10.01.2021)

² פסקה 74 לפסק דינו של כב' השופט פוגלמן, בג"ץ הפורום החילוני

8. חוק זכויות החולה בסעיף 9א(א) מקנה למנהל בית החולים סמכות רשות לקבוע הוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים, כולו או חלקו, הנדרשות לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים (בסעיף זה – הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ); הוראות כאמור ייקבעו לאחר שמנהל בית החולים שקל חלופות אחרות ובהתחשב בזכויות המטופלים ובצורכיהם, ובכלל זה צורכיהם הרפואיים, ורשאי הוא להתחשב בין התיר בצורכי המלווים והעובדים.
9. סעיף 9א(ב) לחוק זכויות החולה קובע כי הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ יפורסמו באופן קבוע באתר האינטרנט של בית החולים, ואם אין אתר כאמור באתר האינטרנט של משרד הבריאות לפי מידע שיעביר אליו בית החולים ובבית החולים יוצבו שלטים בדבר ההוראות האמורות; נוסף על כך מנהל בית החולים רשאי להסמיך עובד של בית החולים ליידע את הבאים בשערי בית החולים בדבר ההוראות.
10. עוד מודגש במסגרת התיקון בסעיף 9א(ג) כי אין בהוראות סעיף 9א כדי לגרוע מהוראות כל דין הנוגעות לכשרות המזון.
11. יצוין כי לא נערכו כל שינויים בחוק סמכויות שמירה על בטחון הציבור, ולא הוקנתה כל סמכות למאבטחים לנקוט בפעולות אכיפה של המדיניות.
12. מצ"ב העתק מהתיקון לחוק כפי שאושר על ידי מליאת הכנסת בתאריך 28.3.2023.

ב. אופי והיקף הסמכות שהוקנתה למנהלי בתי החולים במסגרת התיקון לחוק

13. כלל יסוד הוא כי כל זמן שלא נאסר על אדם לפעול באופן מסוים, רשאי הוא לפעול כפי רצונו. ההיפך הוא המצב ביחס לרשויות מנהליות. בעניינן, הרשות אינה מוסמכת לעשות, אלא את שהותר לה במפורש בחוק.
14. במקרה הנוכחי – **התיקון לחוק אינו כולל מגבלה על באי בית החולים, ומשכך – הם רשאים לפעול כרצונם.**
15. באשר לבית החולים – כל זמן שלא נקבעה מדיניות והוראות בעניין הכנסת חמץ, חל איסור על בית החולים, מנהליו, עובדיו או מי מטעמו להנחות, במפורש או במשתמע, מי מהבאים בשעריו כיצד לנהוג ביחס למוצרי חמץ בפסח.
16. מנהל בית החולים "רשאי" לקבוע מדיניות בעניין **הגבלת הכנסת חמץ**, כאשר החוק מקנה למנהל שיקול דעת בשאלה אם להפעיל או להימנע מלהפעיל את הסמכות.³
17. כפי שיובהר להלן, ככל שנקבעה מדיניות בעניין הכנסת חמץ, בית החולים מוגבל אך ורק להצהרה על המדיניות, וידוע הבאים בשערי בית החולים, ואינו מוסמך לבצע פעולות נוספות ליישומה של המדיניות.
18. על כל שימוש בסמכות לקבוע הוראות בעניין הגבלת חמץ חלים כללי המשפט המינהלי בדבר סבירות, הגינות, תום לב, היעדר שרירות והפליה.⁴
19. על מנהל בית החולים לגבש תחילה תשתית עובדתית מלאה לצורך החלטתו. בכלל זאת לקבוע את **(1)** היקף החולים אשר עלולים להיפגע מהעדרה של מדיניות המגבילה הכנסת חמץ (ובפרט, בשים לב לכך שאפילו אם תקבע מדיניות כאמור, הדין אוסר על אכיפתה); **(2)** עוצמת הפגיעה בציבור שאינו שומר כשרות, לרבות העובדים של בית החולים; **(3)** אלו מרחבים הם מרחבים פתוחים, דוגמת חצרות, דרכים ומדרכות, שאין הצדקה, הלכתית או נורמטיבית, להגביל את החזקת החמץ בהם וכדומה.

³ בג"ץ 297/82 ברגר נ' שר הפנים, פ"ד לו(3) 29 (1983), דפנה ברק ארז משפט מינהלי עמוד 184 (כרך א, 2010)

⁴ בג"ץ 3094/93 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד מז(5) 404, 419-420 (1993)

20. בנוסף, כל הסדר אשר מגביל את חירויות הפרט חייב להיות בהיקף המצומצם ביותר הנדרש ולעמוד במבחני המידתיות החוקתיים לפגיעה בזכויות יסוד.
21. ראשית, נדרש קשר של התאמה בין המטרה לבין האמצעי. על ההוראות בדבר איסור או הגבלה לעלות בקנה אחד עם תכלית החקיקה – שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים.
22. ודוק אין מחלוקת כי יש לאפשר שמירה על כשרות מטבח בית החולים בפסח ועל כשרות המזון המסופק על ידו לחדרי האוכל במחלקות האשפוז ולמטופלים החפצים בכך. המחויבות לספק מזון כשר לפסח למטופלים המעוניינים בכך, נובעת מן ההכרה בחופש הדת, שהיא זכות יסוד בעלת מעמד חוקתי בשיטתנו.⁵ אולם, לא יתקבל אמצעי שמשמעותו כפיית דיני כשרות על ציבור כזה או אחר.⁶
23. שנית, על המנהל לבחון האם ניתן להגשים את התכלית באמצעות הוראות שפגיעתם בזכות האדם תהא קטנה ביותר, ולבחון אמצעים חלופיים שפגיעתם באוטונומיה של החולים והעובדים, ושהיקף הכפיה הדתית המגולם בה הוא המועט ביותר. וזאת, לרבות החלופה של בחירת מחלקה ייעודית אחת בכל אגף למי שהשירות הרפואי שהם מקבלים עלול להיפגע מהידיעה שחולים אחרים צורכים חמץ (ונוציון, בשים לב לכך שדתיים וחרדים מקבלים שירותים רפואיים בכל העולם, גם בפתח, ללא קושי, שנראה שמספר האנשים שהשירות הרפואי שלהם יפגע מעצם הידיעה שישנם אחרים הצורכים חמץ – אינו גבוה).
24. שלישית, על כל הסדר להביא בחשבון את כלל המאושפזים בבית החולים – אלו המחמירים בכשרות ואלו שהמגבלות פוגעות באוטונומיה ובחופש שלהם מדת, יש לבחון את צרכיהם הייחודיים של המאושפזים, ובכלל זה את צרכיהם הרפואיים, לבחון את השפעת ההסדר על עובדי בתי החולים ואנשים נוספים שנאלצים לשהות בו כדון מלווים למטופלים וסטודנטים בהכשרה.
25. יצוין, כי מאחר שממילא, כפי שיפורט בפרק העוקב, חל איסור על כל אכיפה של המדיניות, יש לוודא כי ישנן הוראות ברורות המונעות את אכיפת המדיניות, תוך הפרת הדין (הן על ידי עובדי בית החולים והן על ידי חולים), ויש להבהיר לציבורי באי בית החולים כי חל איסור על עובדי בית החולים, מאבטחיו או חולים אחרים לאכוף את ההוראות.
26. נראה כי דרך המלך, ככל שבית החולים מעוניין לקבוע מדיניות כלשהי, היא לקבוע מדיניות הנוקטת בלשון של המלצה או בקשה, חלף לשון של איסור. לא בלבד שהסיכוי לקונפליקט בין באי בית החולים האחד לשני או לצוות יפחת מקום שבו המדיניות תנוסח כהמלצה, אלא שניתן להניח שגם הציבור שאינו מקפיד על כשרות יטה במידה רבה יותר להתחשב ב"מדיניות מומלצת", מאשר להיענות למדיניות המבקשת לכפות עליו אורח חיים שלא בחר בו.

⁵ פסקה 66 לפסק דינו של כב' השופט ע' פוגלמן בג"ץ הפורום החילוני

⁶ השוו פסקה 6(ג) לפסק דינו של כב' השופט הנדל בבג"ץ הפורום החילוני – לבתי החולים אין מטרה לחייב אנשים שלא לאכול חמץ בפסח. "תפקידם לנהל את האוכלוסייה שמצויה בבית החולים. לאלה יש לספק אוכל. הרוב המכריע של בתי החולים מספק במהלך השנה אוכל כשר, ובפסח אוכל כשר לפסח, לא מתוך מטרה דתית אלא כדי לאפשר לכלל החולים – לרבות שומרי הכשרות – לאכול את המזון של בית החולים. העותרים הדגישו כי לא בכך הם רוצים להתערב. לא הועלתה השאלה האם בית החולים רשאי לבחור לנהל מטבח כשר, ובפרט כשר לפסח. בית החולים מספק שירות לציבור. חלק מבריאות החולים תלוי בכך שיקבלו מזון במהלך שהותם בבית החולים. במדינה שבה אחוז גבוה מקפיד על כללי הכשרות, בתי החולים רוצים לאפשר לציבור זה לאכול במהלך החג."

העדר סמכויות לאכיפת הסדרי איסור והגבלת החמץ בבתי חולים

27. יש להבחין בין הפררוגטיבה לקבוע הוראות (אוסרות או מגבילות) על הכנסת חמץ לכותלי בית החולים לבין אכיפת האיסור באמצעים כופים ובכלל זה באמצעות בדיקה בתיקי המבקרים.
28. הסמכות המוקנית בחוק באופן מפורש אינה כוללת את הסמכות לפגוע באופן מהותי בחירויות היסוד של המאושפזים בבית החולים ושל העובדים המועסקים בו.
29. בבג"ץ הפורום החילוני בית המשפט העליון קבע כי "האיסור על הכנסת דברי מזון לבתי החולים במהלך חג הפסח, אשר מונע ממטופלים לצרוך מזון לפי בחירתם במרחב האישי העומד לרשותם, פוגע בזכות לכבוד, בזכות לאוטונומיה ובחופש מדת. דווקא בבית החולים, מקום שבו מאבד אדם חלק ניכר מעצמאותו ונאלץ להתמודד עם קשיים גופניים לצד ניתוק מאורח חייו הביתי והמוכר, יש לנהוג בו בהגינות ובחמלה, ולשמור ככל הניתן על כבודו, על פרטיותו, על אנושיותו, ועל קיום צרכיו הבסיסיים".⁷
30. כאשר פעולותיה של הרשות עלולות להביא לפגיעה בזכויות יסוד של הפרט, עקרון חוקיות המינהל מחייב את הרשות להצביע על הסמכה ברורה, מפורטת ומפורשת לפעולותיה בחקיקה ואין היא יוצאת חובתה בהצבעה על הוראת חוק כללית שיכולה להתפרש כמקור הסמכה לפעולתה.
31. בענייננו החוק מסמיך את מנהל בית החולים לפרסם את ההוראות בדבר איסור או הגבלה על הכנסת חמץ באתר האינטרנט ולמנות עובד שיהיה רשאי ליידע את הבאים בשערי בית החולים בדבר ההוראות, ותו לא.
32. אין בעמימות המונח "חמץ" כדי לאפשר איסור על הכנסת מזון בכלל בפסח למתחם בית החולים.
33. עקרון חוקיות המינהל אוסר לא רק על פעולה של הרשות ללא כל סמכות, אלא גם על חריגה מהסמכות שניתנה לה.⁸ במקרה דנן, כל פעולה שמעבר לפרסום ויידוע כאמור הינה אסורה ומהווה חריגה מסמכות.
34. כך למשל הבהירה יעל סלנט מהייעוץ המשפטי – "האכיפה של הצו, מה שרשאי מנהל בית החולים לעשות, מה שהסמכנו אותו לעשות, זה ליידע על ההוראות האלה. הוא לא יכול להגיד: רגע, רגע, את החמץ הזה אתה לא מכניס..."⁹ וכן: " אין כאן סמכות לחפש בתיקים... מה שעשינו זה להסמיך את עובד בית החולים רק ליידע, עוד פעם אני אגיד, הוא לא יכול לעכב את הבן אדם בכניסה לבית החולים, הוא לא יכול לתפוס את החמץ. הסמכות המפורשת שלו, תסתכלו בסעיף קטן (ג) היא סמכות ליידע"¹⁰
35. וכן נירית להב קניזן, אשכול סמכויות שלטוניות, ייעוץ חקיקה, משרד המשפטים – " לא יהיו לו כלי אכיפה, השאיפה היא שאנשים ישתפו פעולה עם הדברים האלה."¹¹; " הסמכות להורות היא כמובן לא כוללת לא סמכות למנוע כניסה, לא סמכות חיפוש ולא סמכות שימוש בכוח ונעשו בחקיקה שימושים בסמכות להורות. יחד עם זאת, הדיוק שהוצע גם על ידי חבר הכנסת קריב וגם על ידי עורכת הדין סלנט, להשתמש בסמכות ליידע, בעניינו יותר מתאימה לסיטואציה. חשוב גם לציין שבעתירה לבג"ץ הוסכם על ידי המדינה, לרבות על ידי הרבנות הראשית, שהסמכות ליידע היא סמכות שמספיקה בנסיבות העניין. כלומר, העובד שהוסמך על ידי מנהל בית החולים, יוכל ליידע את הבאים בשערי בית החולים באשר

⁷ פסקה 77 לפסק דינו של השופט פוגלמן בג"ץ הפורום החילוני

⁸ דפנה ברק ארז משפט מינהלי בעמ' 117 (כרך א, 2010)

⁹ עמוד 28 לפרוטוקול מס' 20 ישיבת ועדת הבריאות הכנסת ה-25, יום שני, כ' באדר התשפ"ג (13.3.2023)

¹⁰ עמ' 28-29 לפרוטוקול מס' 20 ישיבת ועדת הבריאות הכנסת ה-25, יום שני, כ' באדר התשפ"ג (13.3.2023), ר' גם עו"ד יעל סלנט בישיבה מתאריך 28.2.2023: "לנוכח האמור בפסק הדין לעניין הסמכויות של המאבטחים שציינתי קודם, הנוסח מאפשר למנהל בית החולים להסמיך עובד של בית החולים להורות לבאים בשערים של בית החולים לפעול בהתאם להוראות הורה עליהן. סמכויות אלה הן לא סמכויות אכיפה אלא רק במישור היידוע. לא אכיפה, לא עיכוב, לא תפיסה של מזון."

¹¹ עמוד 35 לפרוטוקול מס' 20 ישיבת ועדת הבריאות הכנסת ה-25, יום שני, כ' באדר התשפ"ג (13.3.2023)

לכללים שהוא שחלים, שהוא קבע ביחס לשמירת הכשרות.¹²

36. לבית החולים חובת זהירות כלפי המאושפזים, העובדים, המלווים והבאים בשערי בית החולים. בהעדר סמכות לאכיפת ההוראות המגבילות או אוסרות על הכנסת חמץ לבית החולים, על בתי החולים לנקוט באמצעים ממשיים על מנת להבטיח שלא יקרו מקרים מסוג זה. אפילו ההוראות עומדות בתנאי הדין, הרי שניסיון לאכיפתם בדרך של פגיעה בפרטיות, השפלה ופגיעה בחופש מדת של הבאים בשערי בית החולים היא רשלנות רבתי ועשויה להקים לפרט הנפגע עילת תביעה נזיקית.
37. לכן יש חשיבות ברורה בהדרכה ופיקוח אודות אופן הידוע על ידי עובדי בתי החולים והקפדה כי אלו אינם זולגים לתחום שמעבר לסמכותם, ונוקטים בפעולות פוגעניות.

ג. הערה על כשרות

38. בבג"ץ הפרורם החילוני הבהיר כב' השופט גרוסקופף אפילו קיימות הנחיות מטעם הרבנות הראשית באשר לכשרות, וכשרות בחג הפסח בפרט, מובן כי הנחיות אלו אינן יכולות לגבור על הוראות הדין.¹³
39. ממילא על פי הדין, סמכות הרבנות לפי חוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983 מוגבלת להתחשבות אך באותו "גרעין קשה", בלב דיני הכשרות.¹⁴ כמו כן, החלטת הרבנות ליתן תעודת כשרות, זוהי החלטה מינהלית וכזו חלים עליה כללי המשפט המינהלי. בתוך כך, על ההחלטה להתקבל על בסיס שיקולים ענייניים, על יסוד תשתית עובדתית רלוונטית, בהעדר שרירותיות והפליה ועליה להיות סבירה ומידתית.¹⁵
40. במסגרת הדיון בבג"ץ הפרורם החילוני הובהר "ישנה היתכנות לפעילות בתי חולים שמאפשרים הכנסת מזון חמץ לחדרי מטופלים בחג הפסח מבלי שהדבר יפגע בהכרח בכשרות המזון המוגש על ידי בתי החולים ומבלי למנוע ממטופלים שומרי מצוות להגיע אליהם ולקבל טיפול, הכל בגדרה של ההלכה."¹⁶ וכי "יש לחתור לפתרון שיאפשר זאת בלא פגיעה קשה באוטונומיית המטופלים לצורך מזון בדל"ת אמות המרחב האישי שלהם".¹⁷ וכן כי "לא פעם השקעת ממון נוסף היא אפשרות טובה יותר מאשר פגיעה בזכויות בסיסיות של החולים."¹⁸
41. ברי כי מוטלת על הרבנות חובה לעצב הסדר מקובל שיאפשר הקפדה על כשרות בבית החולים לטובת המאושפזים והמבקרים שומרי המצוות, ובד בבד לא יפגעו פגיעה בחופש מדת ובאוטונומיה של המאושפזים האחרים ושאר מבקרי בית החולים בחג הפסח, וכפי שכתב יפה כב' השופט הנדל בפסק דינו: "אחד, כוחה של הלכה לפתור בעיות...לא נראה כי ההלכה – על יצירתיותה ועומקה – אינה מסוגלת לפתור דווקא את הבעיה של מזון בבית חולים, באופן המחייב הכרעה בבית משפט. שני, יש חולים שומרי מצוות במדינת מחוץ למדינת ישראל, כגון ארצות הברית, אנגליה ומדינות נוספות באירופה, ששם אין איסור להכניס חמץ לבית החולים. לא שמענו כי אנשים אלה נמנעים מהגעה לבית החולים בפסח, שהרי ממילא החולה אינו תמיד יכול לבחור את העיתוי של אשפוזו. צא ולמד כי לא מדובר בבעיה בלתי פתירה".¹⁹

¹² עמוד 24 לפרוטוקול מס' 16 ועדת הבריאות יום שלישי ז' באדר התשפ"ג (28.2.2023)

¹³ פסקה 4 לפסק דינו של כב' השופט גרוסקופף בג"ץ הפרורם החילוני

¹⁴ בג"ץ 7471/05 בלדי בע"מ נ' מועצת הרבנות הראשית לישראל, פ"ד סב(2) 370 (2007)

¹⁵ בג"ץ 7091/19 לי-בר קייטרינג יפרח בע"מ נ' מועצת הרבנות הראשית לישראל פסקה 26 (31.08.2022)

¹⁶ פסקה 76 לפסק דינו של כב' השופט ע' פוגלמן בג"ץ הפרורם החילוני

¹⁷ פסקה 66 לפסק דינו של כב' השופט פוגלמן בג"ץ הפרורם החילוני

¹⁸ פסקה 6(ג) לפסק דינו של השופט הנדל בבג"ץ הפרורם החילוני וכן פסקה 68 לפסק דינו של כב' השופט ע' פוגלמן: "זכויות אדם עולות

כסף" וכחברה דמוקרטית עלינו להיות נכונים לשאת בעלות ההגנה עליה".

¹⁹ פסקה 6(ה) לפסק דינו של כב' השופט נ' הנדל בג"ץ הפרורם החילוני

ד. סיכום

42. ניתן ליצור מצב שבו אנשים ישמרו על חג הפסח כהלכתו, לצד מציאת מקום גם למי שבוחר שלא לשמור את הלכות הפסח.²⁰ הדגש, כפי שהושם גם בדין הישראלי באיסור להצגת חמץ, הינו על הימנעות מחמץ במרחב הפומבי,²¹ יש למצוא הסדרים מתאימים אשר יאפשרו שמירה על כשרות המזון המוגש על ידי בית החולים מבלי לפגוע ולהגביל יתר על המידה את מי שאינם שומרי כשרות.

43. למנהל בית החולים מרחב שיקול דעת רחב כדי לעצב את ההסדרים האמורים בכפוף למגבלות המפורטות, וכפי שסיכם כב' השופט פוגלמן את פסק דינו: "אנו תקווה כי העוסקים במלאכה ישכילו למצוא דרך לשמור ולהגן על המרקם האנושי העדין המאפיין את בתי החולים, אשר מקבלים בשעריהם מטופלים מכל גוניה של החברה הישראלית ואמונים על מתן שירות שוויוני, המעמיד במרכז את בריאותו ורווחתו של כל מטופל כאדם."²²

בברכה,

עדיה שיינוולד, עו"ד

חגי קלעי, עו"ד

²⁰ פסקה 7 לפסק דינו של כב' השופט נ' הנדל בג"ץ הפורום החילוני

²¹ חוק חג המצות (איסורי חמץ), התשמ"ו-1986

²² פסקה 78 לבג"ץ הפורום החילוני

הצעת חוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית

מספר פנימי : 2196420
מספר סימוכין : 2023-000416
**נספח מס' כ-948/א'
(פ/25/138 ; פ/25/397 ;
פ/25/398 ; פ/25/1793 ;
פ/25/1888)**

חוק זכויות החולה (תיקון מס' 13), התשפ"ג-2023

1. הוספת סעיף 9א . בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996¹, אחרי סעיף 9, יבוא :

9א. "איסור או הגבלה (א) מנהל בית חולים רשאי לקבוע הוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ של הכנסת חמץ לבית חולים לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים בו (בסעיף זה – הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ); הוראות כאמור ייקבעו לאחר שמנהל בית החולים שקל חלופות אחרות ובהתחשב בזכויות המטופלים ובצורכיהם, ובכלל זה צורכיהם הרפואיים, ורשאי הוא להתחשב בין היתר בצורכי המלווים והעובדים.

(ב) הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ יפורסמו באופן קבוע באתר האינטרנט של בית החולים, ואם אין אתר כאמור – באתר האינטרנט של משרד הבריאות לפי מידע שיעביר אליו בית החולים ובבית החולים יוצבו שלטים בדבר ההוראות האמורות; נוסף על כך, מנהל בית החולים רשאי להסמיך עובד של בית החולים ליידיע את הבאים בשערי בית החולים בדבר ההוראות.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין הנוגעות לכשרות מזון."

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327; התשפ"ג, עמ' 18.

נספח 3

העתק מכתב מתאריך 2.4.2023

עמוד 38

Hagai Kalai, Adv.
 Ohad Rosen, Adv.
 Carmit Mizrahi-Messer, Adv.
 Karin Torn Hibler, Adv.
 Gal Barir, Adv.
 Natan Shvartsman, Adv.
 Adia Shenvald, Adv.
 Netta Seroussi, Adv.
 Eyal Weiss, Adv.
 Yael Wiesel, Adv.

חגי קלעי, עו"ד
 אוהד רוזן, עו"ד
 כרמית מזרחי-מסר, עו"ד
 קרין תורן היבלר, עו"ד
 גל בריר, עו"ד
 נתן שוורצמן, עו"ד
 עדיה שיינוולד, עו"ד
 נטע סרוסי, עו"ד
 אייל וייס, עו"ד
 יעל ויזל, עו"ד

Jacob Sabo, Adv. (Of Counsel)
 Also admitted in New York

יעקב סבו, עו"ד (יועץ)
 מוסמך גם במדינת ניו יורק

2 באפריל, 2023

לכבוד
 שר הבריאות
sar@moh.gov.il
 מבלי לפגוע בזכויות

לכבוד
 מנכ"ל בית החולים לניאדו
 שלום רב,

הנדון: פנייה דחופה בנוגע לחריגה מסמכות בקביעת הסדרים לעניין מזון בבית חולים בחג הפסח

בשם מרשתנו, עמותת ישראל חופשית, הרינו לפנות אליכם בדחיפות בנוגע ליישום תיקון מס' 13 לחוק זכויות החולה (הסדרים לעניין מזון בבית חולים בחג הפסח), התשפ"ג-2023, וחריגה חמורה מסמכות בביה"ח לניאדו, כדלקמן:

1. למרשתנו פנו מטופלים בבית החולים לניאדו אשר הגיעו הבוקר למתחם בית החולים לבדיקות ולקבלת טיפול רפואי.
2. בהגיעם לבית החולים התברר כי בכניסה לבית החולים הוקמה עמדה בה אנשי אבטחה עורכים חיפוש ומונעים מכל מי שמגיע להיכנס למתחם בית החולים עם מזון. המזון מופקד בכניסה ואנשי האבטחה מחלקים לבאי בית החולים מספר על מנת שיוכלו לאסוף את המזון בדרכם החוצה מבית החולים. יתרה מזאת, מטופלים, עובדים מבקרים ומבקרות המבקשים לאכול את המזון שהביאו עימם נאלצים לאכול מחוץ לבית החולים באוהל (מצ"ב תמונות שצורפו לפניית למרשתנו).
3. **מדובר בחריגה ברורה וחמורה מהסמכות שהוקנתה למנהל בתי החולים בחוק**. ונבהיר.
4. חוק זכויות החולה בסעיף 9א(א) מקנה למנהל בית החולים סמכות רשות לקבוע הוראות בדבר איסור או הגבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים, כולו או חלקו, הנדרשות לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים; עוד קובע הסעיף כי הוראות כאמור ייקבעו לאחר שמנהל בית החולים שקל חלופות אחרות ובהתחשב בזכויות המטופלים ובצורכיהם, ובכלל זה צורכיהם הרפואיים, ורשאי הוא להתחשב בין היתר בצורכי המלווים והעובדים.
5. סעיף 9א(ב) לחוק זכויות החולה קובע כי הוראות איסור או הגבלה של הכנסת חמץ יפורסמו באופן קבוע באתר האינטרנט של בית החולים, ואם אין אתר כאמור באתר האינטרנט של משרד הבריאות לפי מידע שיעביר אליו בית החולים ובבית החולים יוצבו שלטים בדבר ההוראות האמורות; נוסף על כך מנהל בית החולים רשאי להסמיך עובד של בית החולים ליידע את הבאים בשערי בית החולים בדבר ההוראות.
6. ככל שנקבעה מדיניות בעניין הכנסת חמץ, בית החולים מוגבל אך ורק להצהרה על המדיניות, וידוע הבאים בשערי בית החולים, ואינו מוסמך לבצע פעולות נוספות לאכיפתה של המדיניות, בוודאי שאין הוא מוסמך לפגוע בחירויות היסוד של המאושפזים בבית החולים ושל העובדים המועסקים בו.

Hagai Kalai, Adv.
Ohad Rosen, Adv.
Carmit Mizrahi-Messer, Adv.
Karin Torn Hibler, Adv.
Gal Barir, Adv.
Natan Shvartsman, Adv.
Adia Shenvald, Adv.
Netta Seroussi, Adv.
Eyal Weiss, Adv.
Yael Wiesel, Adv.

חגי קלעי, עו"ד
אוהד רוזן, עו"ד
כרמית מזרחי-מסר, עו"ד
קרין תורן היבלר, עו"ד
גל בריר, עו"ד
נתן שוורצמן, עו"ד
עדיה שיינוולד, עו"ד
נטע סרוסי, עו"ד
אייל וייס, עו"ד
יעל ויזל, עו"ד

קלעי, רוזן ושות' עורכי דין
KALAI, ROSEN & CO. ADVOCATES

Jacob Sabo, Adv. (Of Counsel)
Also admitted in New York

יעקב סבו, עו"ד (יועץ)
מוסמך גם במדינת ניו יורק

7. ונזכיר כי בבג"ץ 1550/18 **עמותת הפורום החילוני נ' שר הבריאות** (30.04.2020), נקבע כי איסור גורף על הכנסת מזון לבתי חולים בפסח פוגעים בחופש הבחירה, בחופש הפעולה ובחופש מדת הנתונים לציבור המטופלים, המבקרים והעובדים אשר אינם מקפידים על מצוות ההלכה היהודית, ולכן נדרשת לפגיעה מעין זו הסמכה מפורשת בחוק.

8. כמו כן, נקבע כי אכיפת האיסור באמצעות מאבטחים חורגת מהסמכות שניתנה להם, לשמירה על ביטחון הציבור מכוח חוק סמכויות שמירה על בטחון הציבור, התשס"ה-2005. נאמר והובהר כי בין המאבטח למבקר יש פערי כוחות ומידע ולכן אין מקום שאלו יפנו אל באי בית החולים בכל הערה, הנחיה או הסבת תשומת לב בנוגע להכנסת מזון לבית החולים במהלך חג הפסח.

9. בענייננו החוק הסמיך את מנהל בית החולים לפרסם הוראות בדבר איסור או הגבלה על הכנסת חמץ באתר האינטרנט ולמנות עובד שיהיה רשאי ליידיע את הבאים בשערי בית החולים בדבר ההוראות, ותו לא.

10. כך למשל הבהירה יעל סלנט מהייעוץ המשפטי במהלך הליך החקיקה – "האכיפה של הצו, מה שרשאי מנהל בית החולים לעשות, מה שהסמכנו אותו לעשות, זה ליידיע על ההוראות האלה. הוא לא יכול להגיד: רגע, רגע, את החמץ הזה אתה לא מכניס...". וכן: " אין כאן סמכות לחפש בתיקים... מה שעשינו זה להסמיך את עובד בית החולים רק ליידיע, עוד פעם אני אגיד, הוא לא יכול לעכב את הבן אדם בכניסה לבית החולים, הוא לא יכול לתפוס את החמץ. הסמכות המפורשת שלו, תסתכלו בסעיף קטן (ג) היא סמכות ליידיע".¹

11. וכן נירית להב קניזון, אשכול סמכויות שלטוניות, ייעוץ חקיקה, משרד המשפטים – "לא יהיו לו כלי אכיפה, השאיפה היא שאנשים ישתפו פעולה עם הדברים האלה."²; "הסמכות להורות היא כמובן לא כוללת לא סמכות למנוע כניסה, לא סמכות חיפוש ולא סמכות שימוש בכוח..."³

12. כל הפעולות שנעשות על ידי ביה"ח לניאדו שמעבר לפרסום ויידיע כאמור הינה אסורה ומהווה חריגה מסמכות.

13. לבית החולים חובת זהירות כלפי המאושפזים, העובדים, המלווים והבאים בשערי בית החולים. בהעדר סמכות לאכיפת ההוראות המגבילות או אוסרות על הכנסת חמץ לבית החולים, על בתי החולים לנקוט באמצעים ממשיים על מנת להבטיח שלא יקרו מקרים מסוג זה. אפילו ההוראות עומדות בתנאי הדין, הרי שניסיון

¹ עמ' 28-29 לפרוטוקול מס' 20 ישיבת ועדת הבריאות הכנסת ה-25, יום שני, כ' באדר התשפ"ג (13.3.2023), ר' גם עו"ד יעל סלנט בישיבה מתאריך 28.2.2023: "לנוכח האמור בפסק הדין לעניין הסמכויות של המאבטחים שציינתי קודם, הנוסח מאפשר למנהל בית החולים להסמיך עובד של בית החולים להורות לבאים בשערים של בית החולים לפעול בהתאם להוראות הורה עליהן. סמכויות אלה הן לא סמכויות אכיפה אלא רק במישור היידוע. לא אכיפה, לא עיכוב, לא תפיסה של מזון."
² עמוד 35 לפרוטוקול מס' 20 ישיבת ועדת הבריאות הכנסת ה-25, יום שני, כ' באדר התשפ"ג (13.3.2023)
³ עמוד 24 לפרוטוקול מס' 16 ועדת הבריאות יום שלישי ז' באדר התשפ"ג (28.2.2023)

Hagai Kalai, Adv.
Ohad Rosen, Adv.
Carmit Mizrahi-Messer, Adv.
Karin Torn Hibler, Adv.
Gal Barir, Adv.
Natan Shvartsman, Adv.
Adia Shenvald, Adv.
Netta Seroussi, Adv.
Eyal Weiss, Adv.
Yael Wiesel, Adv.

חגי קלעי, עו"ד
אוהד רוזן, עו"ד
כרמית מזרחי-מסר, עו"ד
קרין תורן היבלר, עו"ד
גל בריר, עו"ד
נתן שוורצמן, עו"ד
עדיה שיינוולד, עו"ד
נטע סרוסי, עו"ד
אייל וייס, עו"ד
יעל ויזל, עו"ד

קלעי, רוזן ושות' עורכי דין
KALAI, ROSEN & CO. ADVOCATES

Jacob Sabo, Adv. (Of Counsel)
Also admitted in New York

יעקב סבו, עו"ד (יועץ)
מוסמך גם במדינת ניו יורק

לאכיפתם בדרך של פגיעה בפרטיות, השפלה ופגיעה בחופש מדת של הבאים בשערי בית החולים היא רשלנות רבתי ומקימה לפרטים שנפגעו מהתנהלות לניאדו עלת תביעה נזיקית.

14. בענייננו, מדובר לא רק בפעילות הנעשית ללא הסמכה בדין אלא בפעילות העומדות בניגוד לפסיקה הברורה.

15. הכלל, במדינת ישראל (בדומה לכל מדינה חופשית) הוא כי לכל אדם ואישה זכות לאוטונומיה, וכי הוא, או היא, רשאים לעשות במרחב הציבורי כברצונם, ובלבד שאינם גורמים לנזק לאחרים. צידו השני של המטבע – אין לאף אדם זכות לדרוש מאחר להימנע משימוש במרחב הציבורי מטעמי נוחות, אמונה או אידיאולוגיה. כלל זה נכון לגבי לבוש במרחב הציבורי, צריכת מזון, דיבור, התנהגות, הפגנה והתקהלות ועוד אין ספור פעילויות שמבוצעות במרחב הציבורי, ואשר אפשר שאינן נוחות למאן דהו.

16. הגבלת זכותו של אדם להשתמש במרחב הציבורי, מפאת אמונתו של אדם אחר המבקש להשליט את תפיסתו האמונית על המרחב הציבורי, היא פגיעה משמעותית במיוחד בחירויות הפרט.

17. בענייננו, ביה"ח לניאדו לא מפרסם באתר האינטרנט שלו את ההוראות הנטענות לגבי כניסה למתחם עם חמץ – בניגוד לחוק; אכיפת האיסור על הכנסת חמץ מתבצע באמצעות אנשי ביטחון ואבטחה או כאלו שלמצער נחזים לאנשי אבטחה; ממילא מדובר בהגבלה בלתי מידתית – וביו היתר, לא נבחנו אמצעים חלופיים שפגיעתם באוטונומיה של החולים ושל העובדים הוא המועט ביותר, ולא נבחנו צרכיהם הייחודיים של המאושפזים והשפעות ההסדר על עובדי בית החולים ואנשים נוספים שנאלצים לשהות בו.

18. משכך, **הרינו פונים אליכם בדרישה לתקן את ההפרות החמורות לאלתר ולמנוע פגיעה בציבור המטופלים והמטופלות, העובדים והבאים בשערי ביה"ח בכלל. יש להימנע משימוש בכל אמצע לכפיית איסור הכנסת חמץ לבית החולים, לפרסם הבהרה לכלל העובדים והמאבטחים כי חל איסור על חיטוט ובדיקה בחפציהם הפרטיים של הבאים בשערי ביה"ח ותפיסת מזון.**

19. למען הסדר הטוב, נציין כי מרשתנו שומרת על מלוא טענותיה וזכויותיה, וכי ככל שביה"ח לא יפעל כמבוקש וכנדרש באופן מיידי יש לראות במכתבנו זה משום מיצוי הליכים. יצוין כי אין במכתבנו זה כדי למנוע פניה אף לערכאות האזרחיות המתאימות, לרבות בדרך של תובענה ייצוגית.

בכבוד ובברכה,

עדיה שיינוולד, עו"ד

חגי קלעי, עו"ד

Hagai Kalai, Adv.
Ohad Rosen, Adv.
Carmit Mizrahi-Messer, Adv.
Karin Torn Hibler, Adv.
Gal Barir, Adv.
Natan Shvartsman, Adv.
Adia Shenvald, Adv.
Netta Seroussi, Adv.
Eyal Weiss, Adv.
Yael Wiesel, Adv.

חגי קלעי, עו"ד
אוהד רוזן, עו"ד
כרמית מזרחי-מסר, עו"ד
קרין תורן היבלר, עו"ד
גל בריר, עו"ד
נתן שוורצמן, עו"ד
עדיה שיינוולד, עו"ד
נטע סרוסי, עו"ד
אייל וייס, עו"ד
יעל ויזל, עו"ד

קלעי, רוזן ושות' עורכי דין
KALAI, ROSEN & CO. ADVOCATES

Jacob Sabo, Adv. (Of Counsel)
Also admitted in New York

יעקב סבו, עו"ד (יועץ)
מוסמך גם במדינת ניו יורק

Transmission Log

KALAI, ROSEN@CO.

Monday, 03-04-2023 09:50

972 3 9070771

Date	Time	Type	Job #	Length	Speed	Fax Name/Number	Pages	Status
03-04-2023	09:48	SCAN	8789	1:33	14400	025655993	4	OK -- V.17 AM3:

Hagai Kalai, Adv.
Olhad Rosen, Adv.
Carmel Mizrahi-Messer, Adv.
Karin Torn Hübler, Adv.
Gal Barir, Adv.
Natan Shvartsman, Adv.
Adin Shenvald, Adv.
Netta Seroussi, Adv.
Eyal Weiss, Adv.
Yael Wiesel, Adv.

Jacobi Sabo, Adv. (Of Counsel)
Avo admitted in New York

2 באפריל, 2023

חגי קלעי, ע"ד
אהוד רוזן, ע"ד
כרמל מזרחי-מסר, ע"ד
קריין טורן היבלר, ע"ד
גל בריר, ע"ד
נתן שוורצמן, ע"ד
עדיה שיינוולד, ע"ד
נטע סרוסי, ע"ד
אייל וייס, ע"ד
יעל ויזל, ע"ד

יעקב סבו, ע"ד (יועץ)
יועץ גם במדינת ניו יורק

לכבוד
מנכ"ל בית החולים לניאדו
שם הכתובות
sar@mah.gov.il

לכבוד
מנכ"ל בית החולים לניאדו

שם
מבלי למנוע בזכויות

שלוש רב,

הדיון: סניף דחומה בנוגע לחריגה מסמכות בקביעת הסדרים לעניין מזון בבית החולים בחג הפסח
בשם מרשתנו, עמותת ישראל חופשית, הריגו למנות אליכם בדחיכות בנוגע ליישום היקון מס' 13 לחוק זכויות החולה (הסדרים לעניין מזון בבית החולים בחג הפסח), התשס"ג-2023, וחריגה חמורה מסמכות בביה"ח לניאדו, כדלקמן:

1. למרשתנו מנו מטופלים בבית החולים לניאדו אשר הגיעו הבוקר למתחם בית החולים לבדיקות ולקבלת טיפול רפואי.
2. בהגיעם לבית החולים התברר כי בכניסה לבית החולים הוקמה עמדה בה אנשי אבטחה עורכים חיפוש ומונעים מכל מי שמגיע להיכנס למתחם בית החולים עם מזון. המזון מופקד בכניסה ואנשי האבטחה מחלקים לבאי בית החולים מספר על מנת שיוכלו לאסוף את המזון בדרכם החוצה מבית החולים. יתרה מזאת, מטופלים, עובדים מבקרים ומבקרות המבקשים לאכול את המזון שהביאו עימם נאלצים לאכול מחוץ לבית החולים באוהל (מצי"ב תמונות שצורפו למייל למרשתנו).
3. מדובר בחריגה ברורה וחמורה מהסמכות שהוקנתה למנהל בתי החולים בחוק. ונבחר.
4. חוק זכויות החולה בסעיף 9א(א) מקנה למנהל בית החולים סמכות רשות לקבוע הוראות בדבר איסור או הנבלה של הכנסת חמץ למבנה בית החולים, כולו או חלקו, הנדרשות לשם שמירת כשרות לפסח עבור המטופלים המאושפזים; עוד קובע הסעיף כי הוראות כאמור ייקבעו לאחר שמנהל בית החולים שקל חלופות אחרות ובהתחשב בזכויות המטופלים ובגורמיהם, ובכלל זה צורכיהם הרפואיים, ורשאי הוא להתחשב בין היתר בצורכי המלווים והעובדים.
5. סעיף 9א(ב) לחוק זכויות החולה קובע כי הוראות איסור או הנבלה של הכנסת חמץ ופירסומו באופן קבוע באתר האינטרנט של בית החולים, ואם אין אתר כאמור באתר האינטרנט של משרד הבריאות לפי מידע שיעביר אליו בית החולים ובבית החולים יוצבו שלטים בדבר החירות האמורות; נוסף על כך מנהל בית החולים רשאי להסמיך עובד של בית החולים ליידע את הבאים בשערי בית החולים בדבר החירות.
6. ככל שנקבעה מדיניות בעניין הכנסת חמץ, בית החולים מוגבל אך ורק להצהרה על המדיניות, ודו"ח הבאים בשערי בית החולים, ואינו מוסמך לבצע פעולות נוספות לאכיפתה של המדיניות, בוודאי שאין הוא מוסמך למנוע חירויות היסוד של המאושפזים בבית החולים ושל העובדים המועסקים בו.

רחוב מואזיה 22 תל אביב 6521337, טלפון: 03-9070770, מסק 03-9070771
22 A Mizeh St. Tel Aviv, Israel 6521337, Tel: +972-3-9070770, Fax: +972-3-9070771

Adia Shenvald <adia@kalai-rosen.com>

פניה דחופה בנוגע לחריגה מסמכות בביה"ח לניאדו ביישום התיקון לחוק זכויות החולה - "חוק החמץ"

Adia Shenvald <adia@kalai-rosen.com>

Sun, Apr 2, 2023 at 5:34 PM

To: "nadav@laniado.org.il" <nadav@laniado.org.il>, sar@moh.gov.il

Cc: Hagai Kalai <hagai@kalai-rosen.com>

Bcc: Uri Keidar <uri@bfree.org.il>, Itay Satat <itay@bfree.org.il>

שלום רב,
 אנא ראו את מכתבנו המצ"ב בנוגע לחריגה חמורה מסמכות שמתרחשת בביה"ח לניאדו באכיפת איסורי חמץ בכניסה למתחם ביה"ח.
 ככל שהמדיניות לא תשונה לאלתר בכוונת מרשתי לפנות לערכאות שיפוטיות.
 אודה על אישורכם על קבלת דוא"ל זה.
 יש לראות במכתב דגן מיצוי הליכים. לא תישלחנה פניות נוספות.

בברכה,
 עדיה שיינוולד

--

עדיה שיינוולד, עו"ד

רחוב מזא"ה 22 תל אביב 6521337,

טלפון: 03-9070770, פקס: 03-9070771

22A Mazeh St. Tel Aviv,

Israel 6521337

Tel: +972-3-9070770,

Fax: +972-3-9070771

2.4.2023 פניה דחופה - חריגה מסמכות באכיפת איסור על הכנסת חמץ לביהח 352K

נספח 4

העתק כתבה חדשות 12 ענבר
טוויזר הגיעה עם ופלים לא
כשרים לפסח והתבקשה לאכול
מחוץ לבית החולים

עמוד 45

הגיעה עם ופלים לא כשרים לפסח והתבקשה לאכול מחוץ לבית החולים: "מקומם, נכנסה בלי אוכל לכל היום"

חוק החמץ שמאפשר למנהלי בתי החולים לבקש שלא להכניס חמץ למוסדות אושר סופית רק לפני שבוע - וכבר פרשנות לו מקבלת ביטוי בשטח • אישה בהיריון בסיכון שמטופלת בבית החולים לניאדו בנתניה הגיעה לטיפול שגרתי - אך לא יכלה להיכנס עם האוכל למקום • לירן, בעלה: "מוסד רפואי דורש ממטופלים לצום" • מנכ"ל תנועת ישראל חופשית: "ננקוט בכל פעולה משפטית כדי לעצור את התופעה"

ענבר טויר | N12 | פורסם 02/04/23 17:03

חוק החמץ כבר כאן: אישה בהיריון בסיכון שהגיעה הבוקר (ראשון) לבית חולים לניאדו בנתניה התבקשה להשאיר בחוץ ופלים לא כשרים לפסח שהביאה עמה, ונמנעה ממנה הכניסה למוסד הרפואי עם האוכל. בכניסה לבית החולים הוקם הבוקר אוהל שמיועד לאוכלי חמץ, ושומרים בודקים שקיות של המבקרים כדי להפריד בין סוגי המאכל שהם חמץ לבין אלו שאינם כאלה.

חוק החמץ - סיקור N12:

- **רגע לפני פסח: חוק החמץ אושר בקריאה שנייה ושלישית**
- **חוק החמץ אושר בקריאה ראשונה, באופוזיציה תקפו: "תפסיקו להשניא את היהדות"**
- **משרד הבריאות מסרב לחוות עמדה מקצועית על חוק החמץ**
- **אלה ש"לא יחפשו בתיקים" - ואלה שלא הגיבו: כך יפעלו בתי"ח עם חוק החמץ**

לירן, בעלה, סיפר ל-N12: "אשתי מטופלת בבית החולים במחלקת היריון בסיכון ומגיעה אחת לשלושה ימים. היוח ררויסה לריח החולים פתחו מאהל גדול עם שומר נשמך ררויסה.

...הגיעה עם ופלים לא כשרים לפסח - והתבקשה לאכול מחוץ לבית - N12

אוסרים, לא אוכפים ולא מונעים הכנסת חמץ - למה בית החולים לקח את עצמו את חופש הפעולה הזה?"

"אמרו לה יש לך אוכל לא כשר לפסח, תשאירי אותו בחוץ ונביא לך מספר'. היא בהיריון בסיכון ולא הגיוני שהיא צריכה להיכנס לטיפול דחוף בלי אוכל שיחזיק אותה לאורך היום", המשיך לירן. "זה מעשה פסול ומנוגד לחוק החמץ - מוסד רפואי דורש ממטופלים לצום. החוק בפירוש לא מתיר לבית החולים להשאיר מזון בחוץ, זה פשוט מקומם. חג הפסח אפילו עוד לא התחיל - לא יכול להיות שכך מתנהלים. בית החולים פועל נגד החוק".

לירן, בעלה של האישה: "נכנסה לטיפול דחוף בלי אוכל שיחזיק אותה לכל היום, מקומם"

רגע לפני שאתם הולכים, אל תפספסו את ההזדמנות לקרוא עוד תוכן מעולה

לנו
זיות

המייל האדום	שישי בחמש	אולפן שישי	תחזית מזג האוויר	בריאות	פנים
	פגוש את העיתונות		אלימות נגד נשים	דיגיטל	בעולם
	המהדורה המרכזית		תאונות דרכים בישראל	אחד ביום	חינוך
	חמש עם רפי רשף			TIP12	פרשנות

רגע לפני שאתם הולכים, אל תפספסו את ההזדמנות לקרוא עוד תוכן מעולה